

BSO Lotus

Pedagogisch beleidsplan

Inhoudsopgave

Inleiding

Deel 1 Visie

- Visie
- Pedagogische basisdoelen
- De ontwikkeling van het kind
- Welbevinden en betrokkenheid
- Ontwikkelgebieden

Deel 2 Randvoorwaarden en middelen

- Randvoorwaarden om pedagogische doelen te bereiken
- De locatie
- Basisgroepen en pedagogisch medewerkers
- Verlaten van de basisgroep
- Beroepskracht-kind-ratio (BKR)
- Voertaal
- Incidenteel en structureel extra dagdelen
- Achterwachtregeling
- Half uurs-regeling
- Transparantie
- Grootte en inrichting van de binnen- en buitenruimtes
- Wennen van kinderen
- Middelen om pedagogische doelen te bereiken
- Interactie tussen pedagogisch medewerker en kind
- De groep
- Inrichting en Materialen
- Activiteitsaanbod
- De mentor en het observeren van kinderen
- Oudercontacten
- Pedagogisch handelen
- Wennen
- Binnenkomst
- Tafelmomenten
- Spelen en leren
- Halen
- Gebruik van digitale media
- Kinderparticipatie
- Middagritme 40 weken tijdens de schoolweken
- Opvang tijdens vakantie

Deel 3 Kwaliteitsborging

*Het borgen van kwaliteit

*Inspectie Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen

- *Deskundigheidsbevordering
- *Aandacht voor pedagogische kwaliteit
- *Pedagogisch beleidsmedewerker
- *Protocollen
- *Samenwerking met ouders
- *Oudercommissie
- *Klachtenprocedure
- *Klanttevredenheidsonderzoek
- *Vertrouwenspersoon Personeel
- *Vaste pedagogisch medewerkers
- *Opleidingseisen
- *Beroepskrachten in opleiding, stagiairs en vrijwilligers
- *Pedagogisch beleidsmedewerker/coach
- *Ondersteuning op de locatie
- *Leidinggevenden

Nawoord

1e versie april 2021

Gemaakt door : Inge te Winkel/ directeur Lotus

Inleiding

Voor u ligt het pedagogisch beleidsplan van Buitenschoolse opvang (BSO) Liemers Lotus voor kinderen van 4 tot 13 jaar. Hierin omschrijven we alle zaken die vanuit wet- en regelgeving vastgelegd behoren te worden én de praktische uitvoering daarvan op onze locatie. Dit pedagogisch beleid is voor onze pedagogisch medewerkers een belangrijke toetssteen. Het biedt houvast bij het dagelijkse werk met kinderen, geeft richting aan het pedagogisch handelen en zorgt voor een gelijkgestemde aanpak. Tevens biedt het ouders en andere belangstellenden inzicht hoe wij in grote lijnen de bso in onze locatie vormgeven.

Leeswijzer

Het pedagogisch beleidsplan dat nu voor u ligt, bestaat voor een groot deel uit richtlijnen en uitgangspunten die gelden voor de hele Liemers Lotus kinderopvang. Een plan met een theoretische en praktische uitwerking hiervan binnen Liemers Lotus. De wijze waarop met kinderparticipatie wordt gewerkt sluit aan bij het ritme van de dagopvang van Liemers Lotus. Denk aan een dagstructuur, sfeer en thema-aanbod. De informatie kan alleen een nadere uitwerking of een concrete invulling bevatten van het centrale beleid.

Afkortingen :

Naschoolseopvang : NO *Voorschoolseopvang* : VO *Buitenschoolseopvang* : NO + VO = BSO

Het pedagogisch beleidsplan bestaat uit 3 delen.

Deel 1 begint met onze visie, bestaande uit een mens- en kindbeeld. Ons kindbeeld is door ons vertaald naar een aantal pedagogische uitgangspunten. Vanuit onze visie werken wij aan de 4 pedagogische basisdoelen, zoals die vanuit wet- en regelgeving aan de kinderopvang worden opgelegd. De ontwikkelingsgebieden die gestimuleerd worden door te werken aan de pedagogische basisdoelen, worden ook in dit deel benoemd.

Deel 2 is het hart van dit beleid. Hier worden de randvoorwaarden en middelen beschreven die tot onze beschikking staan om de 4 pedagogische basisdoelen vorm te geven. Het pedagogisch handelen van onze medewerkers is hierbij het belangrijkste middel en wordt dan ook uitgebreid beschreven aan de hand van het dagritme op de groep. Elk dagritmemoment begint steeds met een stukje theorie, gevolgd door een aantal randvoorwaarden, waarna het pedagogisch handelen rond dit dagritmemoment beschreven wordt, ingedeeld naar leeftijd. Binnen het pedagogisch handelen zetten onze medewerkers pedagogische vaardigheden in die toegelicht worden onder het kopje 'interactievaardigheden'.

In **Deel 3** tenslotte, wordt de borging van kwaliteit, de samenwerking met ouders en de eisen m.b.t. personeel nader beschreven. Ten behoeve van de leesbaarheid zal in dit beleidsplan worden gesproken van 'pedagogisch medewerker' voor zowel de mannelijke als de vrouwelijke vorm en van 'wij', als zijnde Lotus. Daar waar 'zij' staat dient 'hij/zij' gelezen te worden en daar waar gesproken wordt van 'ouders', dient 'ouders/verzorgers' gelezen te worden. Het kind spreken we aan als 'hij', hier dient 'hij/zij' gelezen worden.

Deel 1 Visie

Visie Ieder kind is nieuwsgierig en onderzoekend. Direct na de geboorte al maakt het contact en probeert het reacties uit te lokken. Kinderen verwonderen zich: ze zien, leren en ontdekken door ervaringen op te doen. Ontwikkelen zich in hun eigen tempo. In ons handelen en in de keuzes die we maken, laten wij ons hierdoor leiden. Wij geloven in de kracht van ieder kind! Ieder kind is uniek. Kinderen vinden verschillende dingen leuk, hebben uiteenlopende talenten en allemaal een andere inbreng in de groep. Het herkennen en erkennen van deze diversiteit maakt dat mensen zich thuis voelen, betrokken zijn en zich ontwikkelen. Dat geldt voor kleine, maar ook voor grote mensen. De omgeving van het kind (bijvoorbeeld ouders, pedagogisch medewerkers, school) beïnvloedt de ontwikkeling van dat unieke kind en helpt het zijn talenten te ontplooien. Het kind beïnvloedt ook de omgeving, er is een voortdurende en unieke wisselwerking tussen kind en omgeving. Als onderdeel van de omgeving van het kind willen wij een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van het kind in samenwerking met de ouders met als basis wederzijds vertrouwen, openheid en respect. Bij de kinderopvang kunnen kinderen kennis maken met anderen: kinderen en volwassenen met diverse achtergronden, talenten, temperamenten, behoeften en interesses. In de beslotenheid van een veilige groep bieden we een scala aan leersituaties. Lotus is een mini-samenleving, waarin waarden en belangen worden gedeeld en uitgewisseld. Wij zijn ons sterk bewust van deze meerwaarde en geven die dagelijks vorm door te werken vanuit ons geloof in de kracht van ieder kind, van elke ouder en van iedere medewerker. Op basis van deze visie en ons pedagogisch beleid bouwen we elke dag aan kwalitatief hoogstaande kinderopvang. Voel je welkom, je kunt hier groeien en ontdekken in een veilige en uitdagende omgeving. Want wij geloven in de kracht van ieder kind!

Pedagogisch beleid

Pedagogische basisdoelen

In de beleidsregels kwaliteit kinderopvang en peuterspeelzalen is vastgelegd dat een pedagogisch beleidsplan ten minste een beschrijving moet bevatten van de wijze waarop de emotionele veiligheid van kinderen wordt gewaarborgd, mogelijkheden voor kinderen tot de ontwikkeling van hun persoonlijke- en sociale competentie worden geboden, en de wijze waarop de overdracht van normen en waarden aan kinderen plaatsvindt.

4 basisdoelen voor opvoedingssituaties:

1. het bieden van emotionele veiligheid voor het kind;
2. het bieden van mogelijkheden voor de kinderen om persoonlijke competenties te ontwikkelen;
3. het bieden van mogelijkheden voor de kinderen om sociale competenties te ontwikkelen;
4. overdracht van waarden en normen.

1 Het bieden van emotionele veiligheid voor het kind. Dit is de basis van elk handelen in onze kinderopvang. Kinderen moeten zich "thuis" voelen, moeten zich kunnen ontspannen en zichzelf kunnen zijn. Een school is een leeromgeving en de dagopvang en BSO is een leefomgeving. Een belangrijk groot verschil. Als er voldoende veiligheid en ontspanning aanwezig is dan kunnen kinderen zich verder ontwikkelen.

Kinderen halen hun gevoel van veiligheid uit drie bronnen:

a). Vaste en sensitieve pedagogisch medewerkers. De beschikbaarheid van sensitief reagerende medewerkers is bevorderlijk voor de veerkracht van kinderen, ook op de langere termijn.

b). De aanwezigheid van bekende leeftijdsgenoten. In een vertrouwde groep kunnen kinderen gevoelens van verbondenheid en sociale verantwoordelijkheid ontwikkelen. Liemers Lotus heeft 1 stamgroep voor de BSO op de Guido gezellestraat.

3). De inrichting van de omgeving. De inrichting van de BSO kan een bijdrage leveren aan een gevoel van geborgenheid. Denk daarbij aan akoestiek, licht, kleur en indeling van de ruimte. Liemers Lotus heeft een huiselijke sfeer.

2 Het bieden van mogelijkheden voor de kinderen om persoonlijke competenties te ontwikkelen

Met het begrip “**persoonlijke competentie**” worden persoonskenmerken bedoeld als weerbaarheid, zelfvertrouwen, eigenwaarde, flexibiliteit en creativiteit in het omgaan met verschillende situaties. Het kind kan hierdoor leren problemen adequaat aan te pakken en zich goed aan te passen aan veranderende omstandigheden.

Het kind leert en ontdekt wie het is, wat het kan, welke interesses het heeft, welke vaardigheden er nodig zijn in welke situaties.

3 Het bieden van mogelijkheden voor de kinderen om sociale competenties te ontwikkelen.

Sociale competenties omvatten vaardigheden en kennis over hoe je met anderen omgaat. Hierbij leren kinderen wat gevoelens zijn en hoe ze ermee om kunnen gaan. Wat je kunt benoemen, kun je ook beter hanteren.

Emotionele ontwikkeling is een geleidelijk proces van je leren uiten en die uitingen leren benoemen. Tijdens hun ontwikkeling worden kinderen geconfronteerd met problemen of combinaties van problemen waarmee zij tevoren nog niet te maken hebben gehad en waarvoor zij nog geen oplossing hebben. Voor het goed kunnen oplossen van deze problemen moet een kind kunnen rekenen op sociale ondersteuning, dat wil zeggen begeleiders die zien waar het kind behoefte aan heeft. Dit kan zijn: emotionele steun, gestimuleerd worden of afgeremd worden of informatie en uitleg geven die past bij het ontwikkelingsniveau van het kind. Zo kan het kind positieve ervaringen opdoen waardoor het een goed gevoel over zichzelf kan ontwikkelen (positief zelfbeeld).

We zullen stimuleren met wat een kind wel kan in plaats van wat een kind niet kan. We zullen stimuleren wat een kind fijn vindt om te doen in plaats van wat het niet fijn vindt om te doen. Een leefomgeving waar het prettig is om te zijn. Een warm welkom en dus een warm bad om te kunnen “zijn”.

In dit ontwikkelingsproces nemen in een rap tempo een toenemend aantal personen, volwassenen, broertjes en zusjes en groepsgenoten een plek in. Het kind gaat ervaringen opdoen met anderen, waarbij de begeleiding van pedagogisch medewerkers onontbeerlijk is.

4 De overdracht van waarden en normen

Om in de samenleving te kunnen functioneren, is het nodig dat kinderen de waarden, normen en regels van de maatschappij waarin zij leven, leren kennen en zich eigen maken. Het overbrengen van waarden en normen speelt in de opvoeding van kinderen voortdurend een rol. Waarden geven uitdrukking aan de betekenis die mensen hechten aan bepaalde gedragingen of gebeurtenissen. Het zijn ideeën of opvattingen die aangeven hoe belangrijk mensen iets vinden. Waarden zijn onmiskenbaar cultuur gebonden. Ze veranderen in de loop van de tijd en variëren van samenleving tot samenleving. Normen vertalen in regels en voorschriften hoe volwassenen en kinderen zich behoren te gedragen. In de kinderopvang hanteren wij regels omtrent de veiligheid en het omgaan met elkaar, met de materialen en de omgeving. De pedagogisch medewerkers heeft hierin een voorbeeldrol. Kinderen leren veel meer van wat zij ons zien doen dan van wat wij hen vertellen te doen.

In deel 2 van dit pedagogisch beleid kun je lezen hoe we deze doelen in de praktijk brengen.

De ontwikkeling van het kind

Welbevinden en betrokkenheid

Welbevinden geeft weer hoe een kind zich voelt. Kinderen die lekker in hun vel zitten, hebben plezier in de dingen die ze ondernemen en in elkaar. Ze genieten. Ze stralen vitaliteit, ontspanning en innerlijke rust uit. Ze stellen zich open en ontvankelijk op, zijn spontaan en durven zichzelf te zijn. Als we deze dingen zien bij een kind, weten we dat het kind lekker in zijn vel zit, dat zijn welbevinden goed is.

Betrokkenheid geeft aan hoe intens een kind bezig is. Kinderen met een hoge mate van betrokkenheid zijn geconcentreerd, van binnenuit gemotiveerd en gedreven bezig met dingen. Ze willen liever niet stoppen met een activiteit.

Welbevinden en betrokkenheid zijn eigenlijk de basisvoorwaarden om te kunnen ontwikkelen. Zit een kind lekker in zijn vel en is het betrokken bij de dingen die het doet, dan wil een kind ontdekken en ontwikkelt het zich.

Dit ontwikkelen rangschikken we in verschillende gebieden (ontwikkelgebieden) waarover hieronder meer.

Ontwikkelgebieden

De ontwikkeling van kinderen in de leeftijd van 4 tot 13 verloopt snel, er zijn grote verschillen tussen de jongste en oudste kinderen op de BSO. De 4-jarige gaat nog maar net naar de basisschool en de buitenschoolse opvang, de 11-jarige maakt al bijna de overstap naar het voortgezet onderwijs en begint soms al te puberen. De kern van de ontwikkeling van kinderen tussen 4 en 13 jaar is dat zij steeds zelfstandiger (autonomer) worden. De verschillende ontwikkelgebieden die hieronder genoemd worden, zijn niet los van elkaar te zien.

Motorische ontwikkeling Kinderen worden groter, sterker en behendiger naarmate ze ouder worden. Ook hun evenwichtsgevoel ontwikkelt zich steeds verder. Fysiek kunnen ze daardoor meer, ze hebben volwassenen steeds minder nodig om in hun behoeften te voorzien. Een goede motorische

ontwikkeling is een belangrijke voorwaarde voor de sociaal-emotionele ontwikkelen, het samen spelen. Kunnen meedoen met motorische spelletjes zoals klimmen, rennen en balspelen zijn belangrijk in het sociale contact.

Sociaal-emotionele ontwikkeling In deze periode krijgen kinderen steeds meer inzicht in zichzelf en in hun relaties met anderen. Als ze ouder worden, brengen ze minder tijd door met hun ouders en meer met andere volwassenen en leeftijdgenoten. Doordat hun wereld groter wordt, ontwikkelen ze zich ook sociaal verder. Ze leren zichzelf steeds beter kennen, ook buiten het eigen gezin. Ze ervaren hoe het er bij anderen thuis toegaat, ze vergelijken zichzelf met anderen, ze leren zich te verplaatsen in gevoelens van anderen, ruzies op te lossen en verschillen te overbruggen. Ze ontwikkelen hun geweten en krijgen inzicht in de waarden en normen van de samenleving waarin ze opgroeien.

Morele ontwikkeling Dit gaat kort gezegd over het besef van goed en fout, de vorming van het geweten en de zelfregulatie van emoties. In deze leeftijdsperiode maken kinderen een sterke ontwikkeling door in het leren kennen en beoordelen van 'goed' en 'fout', kunnen hun emoties steeds beter zelf reguleren en hun eigen belangen een beetje opzij zetten om een conflict op een vriendschappelijke manier op te lossen. Binnen Liemers Lotus bestaat het beeld dat er geen "fout" is. Wij vertalen dit liever in (levens) lessen. Door met elkaar in gesprek te gaan en te blijven is de uitdaging om de verdieping op te zoeken met elkaar. De pm-ers zijn goed geschoold en getraind om hiermee om te gaan. De visie is dat de kinderen een afspiegeling zijn van het team. De openheid, transparantie, korte lijnen, veiligheid, continuïteit zijn basisvoorwaarden om dit te bewerkstelligen. Hierover later meer.

Taal- en communicatieve ontwikkeling De mens is een sociaal wezen. Communicatie en interactie zijn hierin cruciaal. Taal aanbieden en feedback geven op wat het kind zegt, blijven heel belangrijk. Het samenspel van een goed taalaanbod, het eigen taalvermogen van het kind en feedback

Pedagogisch kader 4-13 jaar

omgeving zorgt ervoor dat een kind zijn taal steeds verder ontwikkelt. Uiteindelijk gaan kinderen taal niet meer alleen gebruiken voor het alledaagse leven, maar om de wereld verder te ontdekken en na te denken over allerlei morele kwesties.

Cognitieve ontwikkeling.

Cognitie is het begrijpen, weten en denken. Cognitieve ontwikkeling is dus het proces van leren en bestaat uit waarnemen en verwerken, denken, bewustzijn, aandacht en concentratie, taalbeheersing, verwerken van kennis en het algemene geheugen.

De cognitieve ontwikkeling gaat hand in hand met de ontwikkeling van het brein. Kinderen krijgen meer kennis en steeds betere controle over hun aandacht en gedrag. Ze zijn niet meer zo gemakkelijk af te leiden. Ze kunnen beter focussen op de dingen waarmee zij bezig zijn en hun geheugencapaciteit groeit enorm. Hun hersenen worden geschikt om plannen te maken en om na te denken over hun eigen handelingen en de consequenties daarvan. Ook dat betekent dat kinderen naarmate zij opgroeien volwassenen steeds minder nodig hebben om hen te beschermen tegen gevaar of om hun leven te regelen. Kinderen gaan meer openstaan voor anderen, de invloed van andere leeftijdgenoten wordt groter.

Expressieve en beeldende ontwikkeling Kunst is altijd en overal, het maakt deel uit van onze wereld: muziek, dans, drama en beeldende kunsten. Het ontwikkelen van creativiteit draagt bij aan de zelfstandigheid en eigenheid van kinderen: ze leren op een andere wijze problemen op te lossen, 'out of the box' te denken.

Virtuele ontwikkeling Kinderen groeien op in een nieuwe, fascinerende wereld. Het virtuele milieu bestaat uit tv, mobieltjes, computer, tablet, internet, gaming, etc. Dit 'virtuele milieu' is voor kinderen niet een instrument maar een leefwereld, waar ze recht hebben om zich vrijuit te ontplooien. Het gaat dan niet alleen om bescherming, maar ook om genieten en ontdekken. Vrij kun je alleen zijn als je begrensd en beschermd bent, als je begeleid wordt in de stappen die je neemt, als je voorgeschoteld krijgt wat je aankunt. Liemers Lotus zal met beperkte schermtijd voor een kind zich hier niet voor afsluiten in de keuzes. In overleg met ouders worden afspraken gemaakt wat deze schermtijd zou kunnen en mogen zijn.

Kinderen tussen de 4 en de 8 jaar ontwikkelen zich door kennis te vergaren over de wereld. Zij doen dit door te ontdekken, vragen te stellen en eindeloos te observeren. Op basis van deze kennis worden verbanden gelegd. Het internet biedt in deze leeftijdsfase een kans om te zoeken en antwoorden te vinden. Daarmee neemt ook de noodzaak tot media-educatie toe: kennis is overal, maar niet altijd betrouwbaar. Het doen van spelletjes op de computer wordt als activiteit beperkt aangeboden, waarbij kinderen de tijd krijgen om de opgedane indrukken te verwerken.

Kinderen tussen de 8 en de 10 jaar ontwikkelen met name hun cognitieve vaardigheden, maar ook op creatief en motorisch gebied nemen de vaardigheden toe. Spelend leren op de computer is voor kinderen vanzelfsprekend en kan een zinvolle aanvulling zijn op het schoolse leren. Kinderen tussen de 10 en de 12/13 jaar zijn bezig met de ontwikkeling van hun sociale identiteit: wie ben ik en wie zijn mijn vrienden, waar hoor ik bij? Lichamelijk bevinden ze zich in een groeispurt en hormonen maken zich klaar voor de pubertijd. De mogelijkheden die sociale media bieden sluiten aan bij deze ontwikkelingsstaken. Deze periode is begeleiding belangrijk om te zorgen dat de morele ontwikkeling van kinderen niet overmatig bepaald wordt door het gebrek aan normen en waarden in het virtuele milieu. Daarnaast is het belangrijk om kinderen te leren over privacy en het gevaar van misbruik van gegevens.

Seksuele ontwikkeling

Vanaf 3 jaar weten kinderen of zij een jongen of een meisje zijn, vanaf ongeveer 6 à 7 jaar komt het besef dat meisjes later vrouwen worden en jongens later mannen. Kleuters gaan heel vanzelfsprekend om met hun eigen lijf en dat van anderen. Ze zijn nieuwsgierig onderzoekend: nieuwsgierig naar hoe alles in elkaar zit, onderzoekend naar eigen en andermans lichaam. Bij het doktertje spelen bekijken ze elkaars lijf en voelen ze. Ze zijn zich daarbij nog niet bewust van wat volgens de volwassenen wel of niet hoort. Kinderen tussen 6 en 10 jaar lijken niet zo heel geïnteresseerd in seksualiteit. Dat is echter schijn. Kinderen van deze leeftijd begrijpen al dat volwassenen er iets van vinden en zullen dingen uitproberen buiten het zicht van volwassenen. Anderzijds kunnen ze opmerkingen maken of moppen vertellen om volwassenen uit te dagen tot een reactie. Ze verkennen de grenzen: hoe ver kun je gaan met praten over seksualiteit? Ze trekken vooral op met kinderen van hun eigen sekse, maar verliefdheid vinden ze interessant. Ook zijn kinderen van deze leeftijd zich sterk bewust van het verschil tussen jongens en meisjes. Kinderen tussen 10 en 13 jaar krijgen steeds meer belangstelling voor volwassen vormen van seksualiteit, al zijn er enorme

individuele verschillen. Meisjes en jongens trekken nog steeds vooral op met kinderen van hun eigen sekse, Vooral de 11- en 12-jarigen zoeken elkaar lichamelijk wel via spel, met duwen, trekken en aan elkaar hangen.

In deel 2 van dit pedagogisch beleid zijn de ontwikkelgebieden verwerkt in randvoorwaarden, middelen en pedagogisch handelen tijdens de dagritmemomenten.

Deel 2 Randvoorwaarden en middelen Randvoorwaarden om pedagogische doelen te bereiken

De locatie Voor het bereiken van de 4 pedagogische basisdoelen hebben we een aantal randvoorwaarden en gebruiken we pedagogische middelen die voorzien in de basisbehoefte van kinderen. De randvoorwaarden worden hieronder nader uitgewerkt.

Buitenschoolse opvang Lotus is er voor kinderen van 4 – 13 jaar. Wij zijn gevestigd op de Guido Gezellestraat gelegen in de wijk Schrijvershoek / Zevenaar.

In het pand zit kinderdagverblijf Lotus .In de Sterrenschool maken wij van diverse faciliteiten gebruik. De buitenspeelplaats en de grote keuken, waar regelmatig met de kinderen gekookt en gebakken wordt met producten uit eigen tuin. In samenwerking met de Sterrenschool worden diverse activiteiten ondernomen.

Tijdens schoolweken is de BSO dagelijks geopend van 07.00-08.00 voor voorschoolse opvang en in de middag van 14:00 tot 18:00 voor naschoolse opvang.

School gaat uit op alle dagen van de week tussen 14:00 – 18:00 Tijdens vakanties, studiedagen en schoolsluitingsdagen is de BSO geopend van 07.00 – 18.00 uur. Basisgroepen en pedagogisch medewerkers

Op de bso worden de kinderen opgevangen in 1 basisgroep. Een basisgroep is een vaste groep waarin de kinderen van de buitenschoolse opvang zijn. Voor kinderen en ouders is inzichtelijk van welke ruimte de basisgroep gebruik maakt. De basisgroep kent een sub-team van vaste pedagogisch medewerkers binnen Liemers Lotus, het streven is een vast team van maximaal vier medewerkers. Deze vaste medewerkers zijn het aanspreekpunt voor ouders. Er is gestreefd naar goed personeelsbeleid zodat een vaste pedagogisch medewerker bij o.a. langdurige ziekte of verlof structureel vervangen wordt. De leeftijdsopbouw van de basisgroep ligt dus tussen 4 en 12 jaar.

1

Verlaten van de basisgroep

In de volgende situaties kunnen kinderen de basisgroep verlaten:

De kinderen maken dan gebruik van de verschillende ruimtes, verlaten hun basisgroep en gaan soms meteen uit school naar een activiteit buiten de eigen basisgroep. Dit is in samenwerking met de ouders. Elke dag kunnen kinderen deelnemen aan activiteiten. Dit zijn activiteiten die passen bij hun leeftijd, hun interesses en die uitdagend zijn. Deze activiteiten vinden plaats in de groepsruimtes en in de buitenruimte van basisschool Sterrenschool

Kinderen kunnen zelf kiezen welke activiteit ze willen doen. Er worden in de middag 2 activiteiten aangeboden als er meer dan 11 kinderen in huis zijn. Een standaard activiteit is koken/ bakken/ tuin

en de andere activiteit bedacht door de pm-ers of kinderen zelf wel of niet gekoppeld aan een 6 weeks thema. Kinderen die het moeilijk vinden om een keuze te maken, begeleiden we hierin. We vangen maximaal 21 kinderen op onze locatie. We besteden extra aandacht aan de emotionele veiligheid van de kinderen.

De kinderen weten in welke ruimte welke pedagogisch medewerker een activiteit doet, kinderen kunnen altijd naar de eigen pedagogisch medewerker gaan met vragen. Omdat de kinderen in 1 ruimten binnen kunnen spelen is het overzichtelijk. Kinderen kennen ze alle pedagogisch medewerkers omdat Liemers Lotus niet met invallers werkt. Kinderen hebben allen een eigen mentor. Er is in het werkrooster een ritme wanneer een pm-er werkt. Alle pedagogisch medewerkers houden de kinderen in de gaten en kijken of zij zich prettig voelen of extra begeleiding nodig hebben. Mocht er iets zijn dat een kind liever met de eigen pedagogisch medewerker bespreekt of in de buurt van de eigen pedagogisch medewerker wil blijven, kan dat altijd.

Tijdens opendeuren-activiteiten kan de beroepskracht-kind-ratio (BKR) tijdelijk worden losgelaten, echter de BKR is op basisgroepsniveau bepaald.

Samenvoegen van de groepen (vakantieperiode)

Tijdens vakanties of op dagen dat er structureel minder kinderen zijn, kunnen groepen worden samengevoegd met de dagopvang. Indien de maximale groeps grootte het toelaat, kunnen volledig aanwezige basisgroepen structureel worden samengevoegd tot één groep waarbij in principe één vaste pedagogisch medewerker aanwezig is.

Voor zowel kinderen als ouders wordt inzichtelijk gemaakt voor welke groepen dit geldt en van welke ruimte er gebruik wordt gemaakt dit staat op het informatiebord bij de deur van de groep.

Het samenvoegen van groepen biedt voordelen t.o.v. het werken met groepen met minder kinderen. Er zijn meer speelmogelijkheden voor kinderen en als door het samenvoegen twee pedagogisch medewerkers op de groep werken draagt het bij aan transparantie en veiligheid.

Standaard samenvoegen van de groepen Dagopvang en BSO

Aan het begin en het einde van de dag. 7:00 – 7:50

Ook aan einde van de dag kunnen groepen samengevoegd worden. 17:15 – 18:00

Tijdens vakantieopvang kunnen groepen aan het begin en het einde van de dag worden samengevoegd. Op vrije dagen en vakantiedagen wordt er aan het begin en einde van de dag samengevoegd. Er wordt gestart en geëindigd in de multifunctionele ruimte aan de voorkant van het pand.

Beroepskracht-kind-ratio (BKR) Om te bepalen of er voldoende beroepskrachten worden ingezet op het feitelijk aantal aanwezige kinderen, wordt gebruik gemaakt van 1ratio.nl. Dit rekenmiddel is ontwikkeld in opdracht van het Ministerie van SZW.

Voertaal

Op de BSO is de voertaal Nederlands.

Incidenteel en structureel afnemen van extra dagdelen.

Het is mogelijk om structureel en incidenteel een extra dag(deel) af te nemen. Ouders dienen hiervoor wel vooraf schriftelijke toestemming te verlenen. Er is, bij voldoende capaciteit op de groepen, de mogelijkheid tot het afnemen van flexibele opvang bij BSO Lotus. Flexibele opvang is een incidenteel, onregelmatig en onvoorspelbaar aanbod in aanvulling op een vast aanbod of om een structureel aanbod wat door omstandigheden van ouders onregelmatig wordt afgesproken. Er worden dan met de ouders maandelijks afspraken gemaakt over de dagen die worden afgenomen (naast de evt. structurele afname)en op welke groep het kind wordt opgevangen. Wij verzoeken ouders een maand van tevoren het rooster door te geven via de mail, zodat wij daar in de planning rekening mee kunnen houden.

Het pedagogisch klimaat kan bij deze vorm van opvang wordt gewaarborgd doordat op het kindercentrum een vast team van pedagogisch medewerkers werkt volgens een zelfde visie en werkwijze.

Achterwachting

Volgens de wet- en regelgeving mag er gewerkt worden met een achterwacht in de situatie dat er slechts één pedagogisch medewerker aanwezig is op de locatie en de beroepskracht-kindratio niet wordt overschreden. Deze personen zijn benoemd in het pedagogisch beleidsplan van de dagopvang. De dagopvang en BSO van Liemers Lotus zijn fysiek te vinden binnen een straal van 25 meter in het gebouw. Het zit naast elkaar. Omdat de start en het eindigen van de dag in de multifunctionele ruimte gebeurd zijn er altijd 2 pm-ers aanwezig in het werkrooster. Het team is klein en overzichtelijk. De pm-ers werken zowel in de dagopvang als op de BSO. In de praktijk zal er niet of met hoge uitzondering gewerkt worden met de achterwachting.

Half uurs-regeling 3-uursregeling tijdens schoolvakanties en andere vrije dagen

Tijdens schoolweken kunnen er ten hoogste een half uur per dag minder beroepskrachten ingezet worden dan volgens de beroepskracht-kindratio vereist is. Minstens de helft van het aantal vereiste beroepskrachten wordt ingezet wanneer er tijdelijk wordt afgeweken van de beroepskracht-kindratio.

In het rooster registreren we de werktijden van de pedagogisch medewerkers, dit rooster is inzichtelijk op de locatie. Als de opvang de hele dag beslaat (bijvoorbeeld tijdens vakantieopvang), dan geldt de 3- uursregeling. Er kunnen dan ten hoogste drie uur per dag minder beroepskrachten ingezet worden dan volgens de beroepskracht-kindratio vereist is. Minstens de helft van het aantal vereiste beroepskrachten wordt ingezet wanneer er tijdelijk wordt afgeweken van de beroepskracht-kindratio. In het rooster registreren we de werk- en pauzetijden, dit rooster is inzichtelijk op locatie.

Hieronder staan de tijden waarop wij afwijken van de beroepskracht-kindratio. Buiten deze uren wijken wij niet af.

Tijdens de schoolvakanties en andere vrije dagen zetten wij op de bso de 3 uursregeling in op de volgende tijden op de groepen

	maandag	dinsdag	woensdag	donderdag	vrijdag
Ochtend	07.00-08.00	07.00-08.00	07.00-08.00	07.00-08.00	07.00-08.00
Middag	12:30-14.00	12:30-14.00	12:30-14.00	12:30-14.00	12.30-14.00
Avond	17.30-18:00	17.30-18:00	17.30-18:00	17.30-18:00	17.30-18:00

Buiten deze tijden om zullen wij niet afwijken van het BKR.

Transparantie In de kinderopvang is het vier-ogenprincipe verplicht, in de bso niet.

Wij hechten echter ook op de bso veel waarde aan transparantie en (emotionele) veiligheid.

Grootte en inrichting van de binnen- en buitenruimtes Voor de buitenschoolse opvang is tenminste 3,5 vierkante meter bruto oppervlakte per kind voor spelactiviteiten ingericht. Er is tenminste 3 vierkante meter bruto buitenspeelruimte beschikbaar per kind, deze ruimte is toegankelijk voor de kinderen en vast beschikbaar. De buitenruimte grenst direct aan de buitenschoolse opvang, ligt deze wel in de nabijheid en is veilig te bereiken.

Wennen van kinderen

In het pedagogisch beleid beschrijven we hoe we pedagogisch handelen als kinderen komen wennen op de bso. Hier gaat het om de wettelijke bepalingen rondom wennen. Een kind dat nieuw komt op de bso mag altijd eerst wennen. Dit mag voorafgaand aan de officiële plaatsingsdatum twee keer een dagdeel. Hiervoor dient te allen tijde de door de ouders ondertekende plaatsingsovereenkomst door de organisatie te zijn ontvangen. Na de plaatsingsdatum kan het nog één of twee keer. De beroepskracht-kindratio en de maximale groepsgrootte wordt bij het wennen gehanteerd. In overleg tussen ouders en de pedagogisch medewerker worden de wendata afgesproken en schriftelijk vastgelegd en ondertekend. Er kunnen maximaal twee kinderen tegelijk op een groep wennen.

Middelen om pedagogische doelen te bereiken

Dagelijks wordt op alle momenten van de dag en tijdens alle activiteiten gewerkt aan de 4 basisdoelen uit de wet. Binnen de bso beschikken wij over een aantal middelen die ingezet kunnen worden om deze doelen te bereiken.

Interactie tussen pedagogisch medewerker en kind

De pedagogisch medewerker vormt in onze ogen de basis voor de pedagogische kwaliteit. Een goede interactie met kinderen en met collega's is van essentieel belang voor het welbevinden van kinderen, de belangrijkste voorwaarde voor ontwikkeling op alle gebieden. Een pedagogisch medewerker communiceert de hele dag en zal zich dus bewust moeten zijn van de invloed van haar manier van communiceren op de kinderen en op haar collega's. Wij zien het werk van de pedagogisch medewerker als dat van een concertviolinist. Hoewel hij is opgeleid en kan spelen zal hij dagelijks zijn viool moeten stemmen, zijn toonladders moeten oefenen en met collega-musici moeten afstemmen. Onze pedagogisch medewerkers zijn opgeleid en kunnen kinderen begeleiden, maar ook zij moeten

dagelijks reflecteren op hun handelen en afstemmen met collega's. De vaardigheden waarover onze pedagogisch medewerkers beschikken om dit werk te volbrengen, staan hieronder uitgewerkt.

Emotionele ondersteuning bieden

De pedagogisch medewerker toont een warme belangstelling voor de kinderen en geeft hen emotionele steun wanneer zij die nodig hebben. Zij reageert over het algemeen tijdig en adequaat, zowel verbaal als non-verbaal, op de signalen van de kinderen en fungeert daardoor als veilige haven. Als zij niet onmiddellijk op een signaal kan reageren, laat zij in elk geval merken dat zij het heeft opgemerkt en zorgt ervoor dat er tijdig een meer volledige reactie volgt. De pedagogisch medewerker heeft geregeld oogcontact met kinderen, er wordt geknuffeld en samen gelachen.

Respect voor de autonomie De pedagogisch medewerker erkent en waardeert alle kinderen als individuen met hun eigen ideeën en perspectieven. Zij laat dit expliciet merken door de kinderen ruimte en tijd te geven om zoveel mogelijk zelf te doen en zelf keuzes te maken. Zij verwoordt het perspectief van kinderen en spreekt waardering uit voor hun ideeën. Zij staat toe dat de kinderen onderhandelen over dingen die zij willen. Respectvol omgaan met kinderen uit zich ook in vragen om medewerking van kinderen in plaats van hen te commanderen. Leiding geven en structuur bieden De pedagogisch medewerker structureert situaties, activiteiten en taken voor de kinderen zodanig dat zij ze kunnen overzien en met succes kunnen voltooien. Zij geeft tijdig aan wat zij van kinderen verwacht; wat waar en wanneer mag. Zij herinnert kinderen vriendelijk aan de regels als zij die overtreden. Zij stelt voldoende grenzen en doet dat ook tijdig zodat kinderen niet het gevoel krijgen dat zij voortdurend in overtreding zijn. Bij het corrigeren van kinderen biedt zij afleiding en alternatieven en geeft complimentjes voor successen. Zij is zich bewust van het feit dat kinderen van straf een naar gevoel krijgen en niet leren wat er van hen verwacht wordt. Daarom is zij meer gericht op het belonen van gewenst gedrag dan op het corrigeren van ongewenst gedrag. M.a.w. de pedagogisch medewerker geeft effectief en positief leiding aan kinderen.

Informatie en uitleg geven

De pedagogisch medewerker begeleidt op een vanzelfsprekende manier haar interacties met de kinderen met taal. Zij legt steeds uit wat er gaat gebeuren en wat zij doet, luistert naar en reageert op vragen van kinderen en verwoordt hun intenties en gevoelens als zij dat zelf (nog) onvoldoende kunnen. Zij praat niet alleen veel met kinderen, maar stemt wat ze zegt ook af op de interesse en het begripsniveau van de kinderen. Zij praat vooral met en niet tegen kinderen, de interacties hebben het karakter van een dialoog, waarbij de pedagogisch medewerker een adequate balans hanteert tussen luisteren en praten. De pedagogisch medewerker gebruikt haar interacties met kinderen niet alleen om te communiceren, maar stimuleert ook het taalgebruik en taalbegrip van de kinderen. Zij moedigt hen aan om hun gedachten en gevoelens te verwoorden en biedt door haar goed afgestemde taalaanbod de kinderen de kans hun taalvaardigheid verder te ontwikkelen.

Interacties tussen kinderen begeleiden

De pedagogisch medewerker reageert positief op positieve interacties tussen kinderen die zich spontaan voordoen. Daarnaast bevordert zij zelf actief positieve interacties tussen kinderen door een situatie te creëren die de kans op positieve interacties vergroot ofwel door kinderen actief op elkaar te richten en hen aan te moedigen tot positieve interacties wanneer zich daar een geschikte gelegenheid voordoet. Daarnaast begeleidt de pedagogisch medewerker kinderen bij het aangaan en oplossen van conflicten. Zij zal daarbij zoveel mogelijk als bemiddelaar optreden en kinderen de gelegenheid geven hun zienswijze te uiten en met elkaar oplossingen te bedenken.

Ontwikkeling stimuleren

De pedagogisch medewerker biedt extra stimulering van de persoonlijke competenties van de kinderen. Zij doet dit door de aandacht van kinderen op bepaalde dingen te richten, door nieuwe activiteiten of nieuw spelmateriaal aan te bieden of ze te wijzen op nieuwe mogelijkheden van het spelmateriaal. De pedagogisch medewerker stemt die stimulering goed af op de aandacht, het ontwikkelingsniveau en de toestand van de kinderen, waardoor zij de interesse van de kinderen prikkelt terwijl ze over-stimulering voorkomt.

De groep

In tegenstelling tot thuis bevinden kinderen zich op de bso in een groep. Deze groep wordt door onze pedagogisch medewerkers ingezet als middel om kinderen een veilige en uitdagende omgeving te bieden. Door middel van een vast dagritme, groepsregels, rituelen, vieringen, afspraken en 'een eigen plekje' (bijvoorbeeld in de vorm van een mandje/laatje met eigen spulletjes) en foto's wordt binnen de groep gewerkt aan de emotionele veiligheid van kinderen en aan de saamhorigheid.

Samen activiteiten doen en feestjes vieren draagt bij aan het gevoel bij elkaar te horen. Zo delen we met elkaar belevenissen, gedachten, wensen en emoties. Een vast dagritme, waarin activiteiten met de hele groep worden afgewisseld met spelen in kleine groepjes, helpt de middag voorspelbaar te maken voor kinderen. Overgangsmomenten zijn voor kinderen vaak onduidelijk en onvoorspelbaar. Daarom begeleiden we die met woorden en rituelen. Daarnaast biedt de groep kinderen de mogelijkheid om verschillende rollen te spelen en uit te proberen: waar blink ik in uit? Waar ben ik bijzonder in en waarin lijk ik juist op anderen? Ben ik de oudste of de jongste? Wat durf ik en wat durven anderen? Wie leidt en wie volgt? Waar liggen mijn talenten? Ook voor het oefenen met sociale vaardigheden is de groep een uitstekende omgeving. Spelenderwijs wordt geoefend met 'om de beurt', 'samen delen' en 'helpen en geholpen worden'. In een groep vinden ook negatieve interacties plaats: verschillen van mening, conflicten en ruzies horen erbij. De groep vormt een mini-samenleving, waarbinnen kinderen leren omgaan met en gebruik maken van verschillen tussen mensen en vormt een oefenplaats voor democratisch burgerschap. Op de buitenschoolse opvang wordt daarom actief gewerkt met verschillende vormen van kinderparticipatie. Ook bij het begeleiden van de groep spelen de interactievaardigheden een rol. De pedagogisch medewerker gebruikt de interactievaardigheden zowel naar individuele kinderen ('Ik zie dat je verdrietig bent, klopt dat?') als naar de hele groep ('Ik zie dat jullie heel veel zin hebben om naar buiten te gaan!'). Inrichting en materialen De groepsruimtes worden zodanig ingericht dat sfeer en uitstraling passen bij onze visie en bij de leeftijd van de kinderen.

De indeling in activiteitenplekken is overzichtelijk en de verschillende activiteitenplekken zijn compleet ingericht en voor kinderen duidelijk herkenbaar. Dit draagt bij aan de emotionele veiligheid en de autonomie van kinderen: kinderen weten wat ze waar kunnen vinden en kunnen ook zelfstandig materialen pakken en gebruiken. Hoeken voor druk en rustig spel zijn van elkaar gescheiden zodat kinderen elkaar niet hoeven storen in hun spel. Er zijn plekken om alleen of juist samen te spelen in kleine of grotere groepen. De indeling en inrichting van de ruimtes wordt aangepast als de samenstelling van de groep of het pedagogische handelen daarom vragen. Op deze manier werkt de ruimte altijd ondersteunend aan het pedagogisch handelen. Ook bij de inrichting van de buitenruimtes wordt rekening gehouden met de leeftijden en ontwikkelingsbehoefte van de kinderen die er gebruik van maken. Er wordt altijd gezorgd voor gelegenheid tot grof motorisch- en sensorisch spel. De buitenruimte wordt zoveel als mogelijk uitdagend ingericht met mogelijkheden om te exploreren en te creëren. Ook buiten zijn er plekken om individueel en samen, rustig en druk te spelen. De op de groep aanwezige materialen zijn gevarieerd en dragen bij aan de verschillende ontwikkelgebieden zoals creativiteit, techniek, sport en beweging, natuurbeleving en milieu, lezen en media en koken. Er wordt gezorgd voor materialen die passen bij de leeftijd en uitnodigen tot exploreren en creëren. Sommige materialen lenen zich om alleen mee te spelen, andere nodigen juist uit tot samenspel. Kinderen worden betrokken bij de zorg voor materialen en leren zo spelenderwijs zorg te dragen voor hun omgeving. Schoonmaken en opruimen is leuk als je het samen doet.

Activiteitsaanbod

Bij het aanbieden van activiteiten wordt rekening gehouden met een evenwichtige verdeling tussen vrij spel en georganiseerde activiteiten, begeleid en onbegeleid spel. Tijdens vrij spelmomenten krijgen kinderen de ruimte om hun eigen spel en spelgenootjes te kiezen, waarbij de pedagogisch medewerker betrokkenheid toont bij het spel en mogelijkheden aangrijpt om het spel te verdiepen of uit te breiden. Zowel in vakanties als tijdens schoolweken worden ontwikkelingsgerichte activiteiten aangeboden, waarbij kinderen een vrije keuze hebben of ze daaraan willen deelnemen. Deze activiteiten worden begeleid door een pedagogisch medewerker of een daarvoor ingehuurd docent. Georganiseerde activiteiten zullen naast plezier ook vaak talentontwikkeling tot doel hebben. Daarnaast worden dagelijkse activiteiten als tafel dekken en opruimen gebruikt om kinderen vaardigheden aan te leren en waarden en normen over te brengen. Zowel bij vrij spel als bij georganiseerde activiteiten wordt rekening gehouden met het beleid voor veiligheid, sociale competentie, persoonlijke competentie en/of overdracht van normen en waarden.

In onderstaand opsomming worden voorbeelden gegeven van ontwikkelingsgerichte activiteiten, die we doen met kinderen op de bso.

Sport en bewegen :Beweegspelletjes (annemaria koekoek), een workshop hockey

Sociaal : Samen eten, kringspelletjes, samen een kunstwerk maken, gezelschapsspelletjes

Taal en communicatie: Virtueel Voorlezen en filmpjes ,kijken die aansluiten bij een thema (voor-)lezen en spelen met de spelcomputer, met een groepje een filmpje maken.

Expressie : Creatief Spelen met een combinatie van creatieve materialen, waaronder kosteloos materiaal, een kunstwerk maken van scrapmateriaal, leren hoe je graffiti maakt.

Techniek : eenvoudige proefjes doen met huis-tuin-en-keuken-materialen, kapotte apparaten uit elkaar halen.

Toneel en muziek: een prentenboek lezen en naspelen, dansen op muziek, zelf toneelstukjes maken in een langer lopend project, inclusief decor maken. Karaoke

Koken: koekjes / brood bakken , eiersalade-fruitsalade maken , appelmoes, wraps, pizzapuntjes

Natuurbeleving en milieu: eenvoudige activiteiten in het juvenaatbos, park of eigen buitenruimte, beestjes en blaadjes zoeken.

Inspelen op maatschappelijke vraagstukken; energie, smelten van de ijskappen

De mentor en het observeren van kinderen

De pedagogisch medewerker observeert kinderen zowel individueel als in groepsverband om hen beter te leren begrijpen, adequaat op hun behoeftes, mogelijkheden en beperkingen in te kunnen spelen en activiteiten te kiezen die hierbij aansluiten. Daarbij worden het welbevinden en de ontwikkeling van het individuele kind én het groepsfunctioneren gevolgd.

Elk kind heeft bij de start op de bso een mentor toegewezen gekregen. Dit is een vaste pedagogisch medewerker en ouders en het kind weten wie dit is, weten wie hun aanspreekpunt is. De mentor volgt de ontwikkeling van het kind a.d.h.v. ontwikkellijsten die elk half jaar worden ingevuld. Jaarlijks vindt er een gesprek plaats tussen de medewerker, het kind en de ouders over de ontwikkeling van het kind. Wij vinden het belangrijk dat het kind deelneemt aan het gesprek omdat het o.a. gaat over zijn welbevinden en het belangrijk is dat hij zijn ideeën daarover kan verwoorden. In de praktijk gebeurt dit meestal alleen bij kinderen vanaf 7 jaar. Nieuwe ouders en kinderen worden tijdens het intakegesprek geïnformeerd over wie de mentor is en wat het mentorschap inhoudt.

Tijdens de opvangperiode kunnen er zorgen ontstaan over het gedrag of de ontwikkeling van een kind. Deze zorgen worden door ons altijd met ouders besproken zodat er samen gekeken kan worden wat een kind nodig heeft aan begeleiding. Wij werken samen met lokale opvoedinstanties (bijvoorbeeld Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) en wijkteams) die we in samenspraak met ouders kunnen inschakelen om met ons mee te kijken. Als de benodigde begeleiding de kennis en kunde van onze medewerkers te boven gaat, zullen wij met hulp van deze instanties ouders zo goed mogelijk doorverwijzen naar alternatieve vormen van opvang of begeleiding.

Oudercontacten

Wij hechten groot belang aan een goed contact met ouders en streven ernaar om door ouders gezien te worden als partners in de opvoeding. Voor het welbevinden van kinderen is het belangrijk dat ook ouders zich op de bso thuis én gehoord voelen, zodat de verschillende leefwerelden van het kind (thuis, school en op de bso) met elkaar verbonden worden. De communicatie over het kind gaat rechtstreeks naar de ouders. Daarnaast organiseren wij vaste momenten waarop wij met ouders in gesprek gaan over opvoeding en de ontwikkeling van hun kind. Denk hierbij aan de haalmomenten, ouderavonden, nieuwsbrieven en het jaarlijkse gesprek van de mentor met de ouders en het kind over zijn ontwikkeling op de bso. Over het algemeen wordt er 1 keer per 4 maanden een nieuwsbrief uitgebracht.. Wij betrekken ouders bij de organisatie van bijvoorbeeld een kerstfeest of een

ouderavond, en andere activiteiten. We streven ernaar om 1 keer per 2 jaar een ouderavond te organiseren, dit kan over verschillende thema's gaan zoals EHBO of voeding. Wij stemmen met de oudercommissie af wat welk thema we in een ouderavond behandelen.

Pedagogisch handelen

Gedurende de dag zet de pedagogisch medewerker allerlei vaardigheden in om de ontwikkeling van de kinderen te begeleiden en te stimuleren. Dit uit zich in pedagogisch handelen tijdens de verschillende momenten op de dag.

In onderstaande momenten van de dag (de zgn, dagritmomenten) wordt steeds beschreven wat de randvoorwaarden zijn en wat dit dagritmoment vraagt aan pedagogisch handelen van onze pedagogisch medewerkers.

Wennen

Als kinderen nieuw komen in de groep, vraagt dat om zorgvuldige begeleiding. Tijdens het wenenproces bouwt de pedagogisch medewerker een persoonlijke relatie op met het kind en de ouders. Daarin wordt de basis gelegd voor een gevoel van vertrouwen en veiligheid. Kennismaken met het nieuwe kind is een proces waarin de andere kinderen ook een belangrijke rol spelen. De nieuwkomer moet wennen aan de groep, maar de groep moet ook de nieuwkomer leren kennen. De pedagogisch medewerker zorgt ervoor dat er vertrouwde relaties ontstaan tussen de kinderen. Het afscheid nemen van een groep hoort bij het leven. Kinderen stromen door naar een volgende groep of verlaten de bso. De pedagogisch medewerker schenkt aandacht aan dit afscheid en de start in een nieuwe groep.

Randvoorwaarden bij wennen

- Er vindt een intakegesprek met de ouders en het kind plaats waarin de pedagogisch medewerker ouders informeert over de gang van zaken op de bso en op de groep. Ouders informeren de pedagogisch medewerker over thuis en school. Er wordt een rondleiding gegeven.
- Aan ieder kind wordt een mentor toegewezen. De ouder en het kind wordt geïnformeerd wie de mentor is.
- Er worden afspraken gemaakt over het wennen van het kind op de bso en eventueel over het wennen aan vervoer met de taxi van school naar de bso.
- Als er een nieuw kind met een fysieke beperking of gedragsprobleem in de groep komt, bespreekt de pedagogisch medewerker vooraf met de ouders (en, afhankelijk van de leeftijd, met het kind) wat ze vertelt aan de andere kinderen en hun ouders.
- Het nieuwe kind wordt voorgesteld aan de groep, de andere kinderen stellen zichzelf voor.
- Het nieuwe kind krijgt inzicht in het verloop van de middag.
- Het afscheid van de groep wordt van tevoren met ouders besproken en er worden afspraken gemaakt over het wennen op de nieuwe groep.
- Ouders worden geïnformeerd over de gewoontes op de nieuwe groep

Pedagogisch handelen bij wennen

Om het kind te helpen een plekje te vinden in de groep benoemt de pedagogisch medewerker regelmatig de namen van de kinderen, bijvoorbeeld tijdens tafelmomenten. Er worden gesprekjes gevoerd over thuis, over school, over de activiteiten en over gebeurtenissen in de groep. Aan de hand van het ritme van de middag wordt aan het nieuwe groepsgenootje uitgelegd wat er gaat gebeuren. Door steeds terugkerende rituelen rond de vaste dagritmemomenten, zal het kind gewend raken aan de gewoontes van de groep. De pedagogisch medewerker zal het kind stimuleren om relaties aan te gaan met de kinderen in de groep, door het kind te begeleiden bij het meespelen in een klein groepje. De kinderen die al gewend zijn, worden gestimuleerd om met het nieuwe kind te spelen en het te helpen.

De pedagogisch medewerker erkent de gevoelens van ouders die twijfels en vragen hebben rondom de overgang van school naar bso. Ouders krijgen de ruimte om hun gevoelens te uiten en te delen, hun zorgen en twijfels uit te spreken. Bij het afscheid nemen van de groep krijgen kinderen en ouders informatie over de groep. De pedagogisch medewerker benoemt de emoties die gepaard kunnen gaan met afscheid nemen, zoals angst en verdriet, maar ook trots en het je verheugen op iets nieuws. Wanneer een kind nieuw start op de bso is het mogelijk dat het kind voorafgaand de officiële startdatum een of twee keer te komen wennen. Met de ouder(s) wordt afgesproken of het kind op de bso gebracht wordt en dan vanuit de bso mee mag om de andere kinderen uit school gaan halen of dat het kind opgehaald wordt bij zijn/haar school waar de ouder met hem/haar wacht. In overleg met de ouder(s) wordt gekeken of de ouder mee gaat naar de bso of afscheid neemt bij school. Wanneer het kind al bekend is bij Lotus en bijvoorbeeld instroomt vanuit een van onze kinderdagverblijfgroepen naar de bso, is het mogelijk om, in overleg met de ouder(s), te wennen op een reguliere opvangdag. De tijden en dagen gaan in overleg met de pedagogisch medewerker en de ouder(s). Het kind wordt dan onder begeleiding een pedagogisch medewerker van het kinderdagverblijf gebracht naar de voor het kind nieuwe pedagogisch medewerker van de bso.

Voorafgaand de wendagen en plaatsing wordt er altijd een intakegesprek aangeboden. Het intakegesprek vindt plaats met de manager van de Liemers Lotus. Tijdens het intakegesprek wordt er informatie gegeven over de locatie maar ook over de praktische zaken op de bso, denk hierbij aan het laten zien van de kapstok, hoe het haal en breng moment op de bso eruit ziet, het vieren van verjaardagen enzovoort. Daarnaast vragen we de ouders ook naar bijzonderheden van het kind en eventuele voorkeuren of wensen. Denk hierbij aan eventuele allergieën, de ontwikkeling van het kind en/of andere noodzakelijke informatie. Voor de ouder(s) en het kind kan het fijn zijn dat het kind aanwezig is bij het intakegesprek. Op deze manier kan het kind alvast samen met zijn/haar ouders de bso bekijken en kennismaken met de pedagogisch medewerkers. Het kind wordt bij het verdere verloop van het gesprek betrokken. Tijdens het intakegesprek zal er meteen gekeken worden wanneer het kind kan komen wennen op de bso. Wanneer het kind komt wennen op de bso zal de nieuwkomer worden voorgesteld aan de groep en ook de andere kinderen stellen zich voor aan de nieuwkomer. Daarna is er de mogelijkheid dat een of twee kinderen van de bso de nieuwkomer wegwijs maakt op de bso door de ruimtes te laten zien, eventueel onder begeleiding van een pedagogisch medewerker. Verder zal de pedagogisch medewerker ervoor zorgen dat het kind dat komt wennen, wordt meegenomen in het ritme van de middag. Dit doen wij door samen met de kinderen te vertellen wat we wanneer doen en op welk moment van de middag. Zo weet het kind wat er gaat gebeuren. Deze voorspelbaarheid creëert emotionele veiligheid, waardoor we het kind helpen

om zich thuis te laten voelen. Het kan voorkomen dat een kind de bso verlaat. Er is dan ruimte voor een afscheidsfeestje. Op de dag van het afscheid worden er liedjes gezongen. Indien gewenst, mag een kind trakteren met een eigen gezonde traktatie, of met fruit van de BSO. Er wordt uitleg gegeven over dat het kind de bso verlaat en even stilgestaan bij het nemen van afscheid. Voor de ouders is er een mogelijkheid om hierbij aanwezig te zijn.

Binnenkomst

De buitenschoolse opvang stemt zijn openingstijden af op die van de Sterrenschool. Dit betekent dat kinderen op dezelfde tijd naar de bso komen. Het halen uit school markeert de overgang van school naar bso. Vooral voor jonge kinderen is dit een belangrijk moment, het goede verloop ervan bepaalt of het kind zich prettig voelt als hij op de bso begint. Oudere kinderen komen vaak op eigen gelegenheid naar de bso. Tijdens het halen zorgt de pedagogisch medewerker voor veiligheid en geborgenheid, o.a. door elk kind het gevoel te geven gezien te worden. Bij binnenkomst wordt er rekening gehouden met het feit dat kinderen al een hele schooldag achter de rug hebben. Vlak na school willen kinderen uitpuffen of afreageren na een hele dag op school. De pedagogisch medewerker zorgt ervoor dat de kinderen aandacht krijgen en zich gezien voelen. Kinderen die een duidelijke structuur nodig hebben, krijgen die. Een kind dat na schooltijd behoefte heeft om uit te waaien, kan bij de bso direct na aankomst even buitenspelen. Als het enige tijd duurt voordat alle kinderen aanwezig zijn, hoeven kinderen niet te wachten tot iedereen binnen is, voordat er bijvoorbeeld eten en drinken gepakt kan worden en/of aan vrij spel gedaan kan worden.

Randvoorwaarden bij binnenkomst

- Er is een vaste verzamelplaats bij de school .
- Er zijn afspraken over de onderlinge overdracht tussen medewerkers waaronder ook de overdracht vanuit school naar de bso.

Pedagogisch handelen bij binnenkomst

De pedagogisch medewerker verwelkomt bij het ophalen op school en bij binnenkomst ieder kind persoonlijk. Er is voor elk kind aandacht, elk kind krijgt het gevoel gezien te zijn. Het lopen van school naar de bso is een mooi moment voor individuele aandacht voor kinderen. Omdat alles onder 1 dak bevindt is dit momentje kort. Bij de jongere kinderen praat de pedagogisch medewerker – indien mogelijk - met de leerkracht over hoe de dag is gegaan en of er nog bijzonderheden zijn. Kinderen worden uit school gehaald door de pedagogisch medewerkers van de bso.. Kinderen tot groep 3 worden uit de groep opgehaald door de pedagogisch medewerkers. Er is tijdsruimte voor een overdracht van de leerkracht van het kind. Op de groep worden kinderen verwelkomd door een pedagogisch medewerker. Wanneer de kinderen aankomen, worden de jassen en tassen opgehangen op de kapstokken op de eigen groep waar tevens een pedagogisch medewerker op hen wacht om de kinderen persoonlijk te verwelkomen en wegwijst te maken.

Tafelmomenten

Het werken op de bso zijn elke dag dezelfde tijdstippen gedurende 40 weken en tijdens de schoolvakantie is er bso gedurende een hele dag. De middagen is een tafelmoment bij aanvang waarop alle kinderen tegelijkertijd iets eten en drinken. Toch kan een gezamenlijk (tafel)moment wenselijk zijn gezien het onderlinge contact tussen kinderen en pedagogisch medewerkers. Zo'n tafelmoment is bij aanvang van de bso start.

Randvoorwaarden bij tafelmomenten

Randvoorwaarden bij het eten en drinken op de bso:

- Als de kinderen binnen komen, is er iets te eten en te drinken, aan het einde van de middag is er opnieuw iets te eten en te drinken. Dit kan op afwisselende manieren gebeuren.
- Tussendoor kunnen kinderen zelf water pakken.

Randvoorwaarden bij het creëren van een groepsmoment waarop alle kinderen samen zijn:

- De leeftijd van de kinderen en de lengte van de middag is bepalend voor de frequentie van zo'n groepsmoment.
- Het tijdstip van dit moment kan verschillend zijn: net na het eet- en drinkmoment, aan het einde van de middag.

Pedagogisch handelen bij tafelmomenten

Er kan er gegeten worden aan tafels waaraan iedereen zijn eten en drinken krijgt. Dit bevordert het groepsgevoel. De pedagogisch medewerker stimuleert de jongste kinderen om even rustig aan tafel te zitten en iets te eten en te drinken. Zij kunnen soms heel enthousiast aan het spelen gaan, waardoor zij vergeten dat zij honger of dorst hebben of naar de wc moeten. Oudere kinderen zijn al beter in staat hun behoeftes te herkennen en ernaar te handelen. De pedagogisch medewerker vraagt wel of ze wat gegeten/gedronken hebben, maar laten de kinderen zelfstandiger handelen wat betreft eten en drinken. Tijdens het groepsmoment bevordert de pedagogisch medewerker de interactie tussen kinderen bijvoorbeeld door terug te blikken op de belevenissen op school; vooruit te blikken op wat ze die middag willen gaan doen; belangrijke gebeurtenissen te bespreken zoals belevenissen thuis, in de buurt, een conflict in de groep. Er kunnen plannen gemaakt worden voor het komende vakantieprogramma en kunnen verjaardagen of andere feestelijke gebeurtenissen gevierd worden. Tijdens eetmomenten hanteren wij het principe van 'pedagogisch mee-eten': de pedagogisch medewerker geeft het goede voorbeeld m.b.t. de voeding en de gezamenlijkheid van het moment door een kleine portie mee te eten. Tijdens hun lunchpauze eten medewerkers mee. Tijdens schoolweken zijn er twee tafelmomenten, wanneer alle kinderen uit school zijn gehaald en tijdens aanwezigheid op de bso. Alle kinderen gaan naar een tafel voor het eten van fruit en het drinken van water of thee, dit staat al klaar wanneer de kinderen aan tafel komen. Wanneer er kinderen zijn die het leuk vinden om mee te helpen met tafeldekken mag dit voorafgaand het tafelmoment, daarnaast helpen alle kinderen met het afruimen van de tafel door het plaatsen van hun eigen beker in de daarvoor bedoelde bak. Bij de tafelmomenten stimuleren we zoveel mogelijk de zelfstandigheid en het verantwoordelijk zijn van de kinderen door kinderen zelf hun drinken in te laten schenken en de

mogelijkheid dat kinderen mogen helpen bij het dekken en afruimen van de tafel. De kinderen mogen zelf kiezen waar ze willen gaan zitten aan tafel. Tijdens het tafelmoment is er ruimte voor gezellige gesprekken en interactie tussen de kinderen en de pedagogisch medewerker. De pedagogisch medewerker zit met de kinderen aan tafel en begeleidt de gesprekken, kinderen worden gevraagd en uitgedaagd om iets te vertellen over hun dagen/of gebeurtenissen die voor hen belangrijk zijn. Er is ruimte voor complimenten en ideeën voor samenspel. Tijdens het tafelmoment wordt er aan de kinderen verteld welke activiteiten er op de planning staan en waar de kinderen aan deel mogen nemen na afloop van het tafelmoment. Kinderen kiezen zelf welke activiteit ze gaan doen. Kinderen die het lastig vinden om te kiezen worden geholpen bij het maken van hun keuze. Aan het einde van de dag vindt er nog een tafelmoment plaats. Kinderen mogen dan kiezen voor een cracker of rijstwafel. Tevens mogen de kinderen weer kiezen voor een beker drinken gevuld met water of thee. Tijdens het gezamenlijke eetmoment aan het einde van de dag luisteren we naar de verhalen van de kinderen door actief te luisteren en open vragen te stellen. Met de kinderen wordt de dag doorgenomen o.a. de activiteiten die er gedaan zijn, maar ook wat de kinderen van de activiteiten vonden. In vakanties is er in de middag een moment dat er brood gegeten wordt. Het beleg is minimaal 1 met kaas of vleeswaren. Daarna mag er zoet op brood. Tijdens deze tafelmomenten staat het voeren van gesprekken met de kinderen en het begeleiden van interacties tussen kinderen aan tafel, net als het gezellig samen zijn centraal.

Spelen en leren

Spelen is de natuurlijke manier van kinderen om te leren. Al spelend leren ze initiatieven nemen, beslissingen nemen, plezier maken, volhouden, weerstand bieden en nog veel meer vaardigheden. Kinderen spelen de hele dag door, alle activiteiten op een dag zijn speel/leermomenten voor kinderen. Op al deze momenten hebben we oog voor het speel/leermoment, maar vooral tijdens vrij spel, activiteiten en het buitenspelen besteden wij extra aandacht aan spelen en leren. Spelen en leren is hieronder opgedeeld in drie elementen: vrij spel, activiteiten en buiten spelen.

Vrij spel

De pedagogisch medewerker schept de voorwaarden om spel en leren te ontlocken bij kinderen door de inrichting en indeling van de ruimte, door het dagritme, door te observeren en te plannen. Maar vooral door aan te sluiten bij het spontane spelen en leren van kinderen, kansen te zien en kansen te grijpen. De pedagogisch medewerker kijkt naar wat het kind al kan en sluit hierbij aan om het een stapje verder te brengen in zijn ontwikkeling. In het vrije spel bepalen de kinderen de inhoud en het verloop van het spel. Vrij spelen is bij uitstek een situatie waarin kinderen op zichzelf kunnen zijn; ze spelen samen of alleen; ze hebben de vrijheid om te spelen zoals zij het bedacht hebben en om er weer mee op te houden als zij willen. Voor de jongste kinderen is het belangrijk dat tijdens het vrij spel de pedagogisch medewerker in de buurt is. Uit onderzoek blijkt dat de spelbetrokkenheid van kinderen hoger is als de pedagogisch medewerker langere tijd in de nabijheid van kinderen zit op een vaste plaats in de groep tijdens vrij spel. Dit komt omdat de kinderen dan weten waar ze is: ze is beschikbaar voor een bemoedigend lachje, een knikje, een vraag, voor troost. Doordat het kind niet constant in de gaten hoeft te houden waar de pedagogisch medewerker is, kan het zich verdiepen in zijn spel waardoor de leerervaring rijker is. Voor de 7 tot en met 9-jarigen is de pedagogisch medewerker vooral degene die de goede voortgang van hun spel bewaakt: een soort coach. Zij hebben hulp nodig van een volwassene bij het organiseren van dingen of te bedenken wat ze nodig

hebben voor hun spel (knijpers om een tent te maken, bijvoorbeeld). Voor de oudste kinderen is de pedagogisch medewerker in de eerste plaats een vraagbaak. Pedagogisch medewerkers hebben meer levenservaring en kennis en beschikken daardoor over informatie die de kinderen missen.

Randvoorwaarden bij vrij spel

De pedagogisch medewerker is tijdens het vrije spel beschikbaar voor kinderen. Het gekozen materiaal is conform de handreiking 'speelleerplekken BSO'

- Kinderen kunnen zelfstandig bij het materiaal.
- Het materiaal is heel en compleet
- Het materiaal is uitdagend (voor alle kinderen is er iets te ontdekken en te oefenen).
- Er zijn materialen met verschillende moeilijkheidsgraden.
- Er is genoeg ruimte om het materiaal op te ruimen.
- Elk opvangmoment zijn er mogelijkheden tot vrij spel.
- Er is een keuze voor kinderen tussen activiteiten of vrij spel.

Pedagogisch handelen bij vrij spel

De pedagogisch medewerker past haar houding aan tijdens vrij spel afhankelijk van de leeftijd van de kinderen en het verloop van het spel. Zo houdt ze afstand en observeert, brengt het spel op gang en trekt zich dan terug, of speelt mee. Kinderen vanaf een jaar of acht kunnen al wat langer zonder direct toezicht spelen. Een pedagogisch medewerker zal dan laten weten waar en hoe zij bereikbaar is en met enige regelmaat gaan kijken. Niet alleen om te checken of alles goed gaat, maar ook om haar interesse in het spel te tonen. Hoe hebben de kinderen problemen opgelost? Wie staat er voor?

De pedagogisch medewerker schept de voorwaarden voor vrij spel door materialen klaar te zetten en een gevarieerd vrij spel aanbod te hebben op alle interessegebieden van kinderen. Er is de mogelijkheid om in kleine groepjes te spelen en krijgen kinderen de vrijheid om te stoppen met hun spel en met iets anders verder te gaan. Individuele expressie wordt aangemoedigd (bijv. er wordt niet gevraagd een kopie van een voorbeeld te maken en er wordt beperkt gebruik gemaakt van kleurplaten of kleurboeken). Materiaal wordt regelmatig gewisseld, als kinderen er weinig of niet meer mee spelen. Door het rouleren van speelgoed over de groepen is voor de kinderen het materiaal steeds weer 'nieuw'. Er wordt regelmatig extra materiaal aangeboden om het spel uit te breiden. Ontwikkelingen en trends in spel bij kinderen worden gevolgd, bijvoorbeeld door knikkers en knikkerpotten in de knikkertijd aan te bieden. Gedurende de dag is er een balans tussen activiteiten en vrij spel zowel binnen als buiten. De kinderen krijgen bijvoorbeeld de ruimte om voor het fruitmoment vrij te spelen. Ook tijdens het buiten spelen is er, naast een activiteit, ruimte voor vrij spel.

Gedurende de schoolweken volgen de pedagogisch medewerkers een jaarplanning van activiteiten, deze activiteiten worden van te voren gekozen in samenspraak met de kinderen (kind participatie). Samen met de kinderen kunnen thema's worden gekozen. Deze kan 4 of 6 weken vertaald worden in activiteiten. De kinderen op de bso worden regelmatig gevraagd naar hun interesses en leefwereld en

welke activiteiten zij graag terug willen zien op de bso. Deze wensen en interesses worden meegenomen door onze pedagogisch medewerkers bij het maken van een activiteitenplanning gedurende de schoolweken. Dagelijks worden er op alle twee de groepen activiteiten aangeboden. Deze activiteiten worden begeleid door een medewerker. Kinderen worden gestimuleerd om mee te doen. Als een kind echt niet mee wil doen, dan kan een kind kiezen voor vrij spel. Kinderen maken voorafgaand de activiteit een keus aan welke activiteit ze willen deelnemen, en geven dit door aan de pedagogisch medewerker van zijn/haar stamgroep. Tijdens het moment dat er activiteiten op de groepen plaatsvinden is er altijd één medewerkers vrij beschikbaar voor de kinderen die niet willen deelnemen aan een activiteit en dus voor vrij spel kiezen. Zij loopt rond tussen de groepsruimtes en de centrale hal boven, maar toont ook haar interesse in de kinderen door een kijkje te nemen wat de kinderen in de verschillende speelleerplekken aan het doen zijn. De medewerker is beschikbaar voor vragen, hulp bij conflictjes en speelt mee. Tijdens vrij spel kunnen de kinderen spelen in de verschillende speelleerplekken. Deze speelleerplekken zijn gericht op het spelen in hoeken, in de verschillende ontwikkelings- en interessegebieden van de kinderen zoals bouwen, knutselen, lezen en chillen etc. Materiaal staat op kind hoogte, zodat kinderen zelf materialen kunnen pakken en kunnen opruimen. Indien er niet meer dan twee medewerkers aanwezig zijn, wordt er een taakverdeling gemaakt waarbij één medewerker binnen beschikbaar is voor vrij spel of activiteiten en de andere medewerker buiten beschikbaar is voor vrij spel of activiteiten. Indien er 1 medewerker aanwezig is maakt zij de afweging wanneer er activiteiten en vrij spel zowel binnen als buiten worden gehouden. Alleen kinderen die toestemming hebben van ouders om zelfstandig buiten te spelen mogen zonder begeleiding buiten spelen in onze buitenruimte.

Activiteiten

Het stimuleren van spelen en leren doen wij ook door gerichte activiteiten aan te bieden. Bij deze georganiseerde activiteiten heeft de pedagogisch medewerker een actieve en sturende rol, dit in tegenstelling tot het vrije spel. De activiteiten worden uitgevoerd met een vooropgezet doel en leiden vaker tot een vooraf bedacht resultaat (er wordt bijvoorbeeld een vogelhuisje getimmerd). Er is een duidelijk begin en een duidelijk einde. Activiteiten zijn bedoeld om afwisseling te bieden, om de brede ontwikkeling van kinderen te bevorderen en om de interessegebieden van kinderen te verbreden (ontdekken waar ze goed in zijn). Activiteiten bevorderen het zelfvertrouwen (kijk, ik kan dat ook!) en zijn een goed middel om kinderen onderling met elkaar in contact te brengen (kinderen die elkaar tijdens vrij spel niet opzoeken, spelen zo toch samen) en om nieuwe of teruggetrokken kinderen te betrekken bij de groep.

Randvoorwaarden bij activiteiten

- Er is een gestructureerd en gevarieerd activiteitenaanbod waaruit kinderen dagelijks kunnen kiezen.
- Er is een keuze voor kinderen tussen activiteiten of vrij spel.
- Er is balans tussen de inhoud van de activiteiten. Er vinden activiteiten plaats op het gebied van creativiteit, techniek, sport- en beweging, toneel en muziek, natuurbeleving, lezen en media.
- Er is een balans tussen drukke en rustige activiteiten, tussen competitie en samenwerken.

Aanbevelenswaardig zijn de volgende randvoorwaarden:

- Er is een grove jaarplanning voor de schoolweken. Deze staat niet vast en kan samen met de kinderen bedacht worden. Het kan zijn dat onderwerpen of thema's aansluiten bij het programma van de Sterrenschool. Hoe dit te ontvouwen moet nog ontwikkeld worden.

Als er keuzes zijn gemaakt in de jaarplanning dan :

- Is er een intekenlijst of planbord waarop het activiteitsaanbod duidelijk zichtbaar wordt aangekondigd. Kinderen kunnen zich opgeven als ze willen meedoen door bijvoorbeeld een sticker of kaartje bij een activiteit te plaatsen.

Structuur en duidelijkheid welke richting Liemers Lotus opgaat is wel een vereiste. De pedagogisch medewerkers hebben vrije keuze hierin. Het aankomende school jaar 2021- 2022 zullen activiteiten worden uitgetoetst/ gecreëerd om te ondervinden wat wel of niet werkt bij de Lotus kinderen.

Pedagogisch handelen bij activiteiten

Bij georganiseerde activiteiten stemt de pedagogisch medewerker haar handelen af op de leeftijden in de groep en de behoefte van individuele kinderen. Jongere kinderen hebben wat meer begeleiding en stimulans nodig als iets niet direct lukt. Oudere kinderen kunnen na uitleg of instructie vaak al zelf aan de slag of helpen elkaar. De pedagogisch medewerker heeft een sturende rol bij georganiseerde activiteiten, maar is ook in staat afstand te nemen als de activiteit lekker loopt. Zij volgt initiatieven van kinderen binnen de activiteit en moedigt individuele expressie aan. Complimentjes hebben alle kinderen nodig en die geven we dan volop. Wel vooral op inzet en doorzettingsvermogen en veel minder op resultaat. De pedagogisch medewerker verplicht kinderen niet om deel te nemen aan georganiseerde activiteiten, maar stimuleert hen wel. Zij betreft kinderen bij het bedenken, maar ook bij het uitvoeren van het activiteitsaanbod. Zo kunnen oudere kinderen jonge kinderen begeleiden bij het uitvoeren van een activiteit.

Pedagogisch medewerkers zorgen samen voor een jaarplanning met thema's die aansluiten bij de belevingswereld van de kinderen en waarbij rekening gehouden wordt met behoeftes en interesses. Deze thema's duren een bepaalde periode en er zijn rustweken ingelast. Het thema komt terug in de aankleding, muziek, boeken, gericht materiaal en gerichte activiteiten. De thema's sluiten aan bij de leeftijden van de kinderen, seizoenen en specifieke gebeurtenissen waar kinderen zich op dat moment mee bezighouden. De activiteiten bij de thema's zijn verdeeld over de ontwikkelingsgebieden en schenken aandacht aan zintuigen, motoriek, taal, creativiteit, rekenen/ordenen, techniek. De pedagogische medewerker(s) vertellen de kinderen welke activiteiten er zijn.

Activiteiten op BSO Lotus kunnen zijn:

- Koken in onze keuken
- Knutselactiviteiten in de groepsruimte
- Sportactiviteiten buiten of in het bos. Dit is een leuke manier om actief bezig te zijn en de kinderen kennis te laten maken met sport en spel.

Foto's

Regelmatig maken de pedagogisch medewerkers foto's als de kinderen bezig zijn met de activiteit en van sommige activiteiten is een 'eindresultaat' (knutselwerk, o.i.d.). De foto's worden zo spoedig mogelijk in onze facebookpagina gezet (mits toestemming gegeven door ouder(s)).

Buitenspelen

Buitenspelen doet een beroep op andere competenties van kinderen dan binnenspelen: meer ervaring met zelfstandig zijn, een ander soort spel, meer motorische vaardigheden en meer zelfstandigheid in de sociale contacten.

Randvoorwaarden bij buitenspelen

Op het buitenspeelterrein zijn de volgende elementen aanwezig:

- Een deel van de buitenruimte is open en verhard vanwege het gebruik van fietsjes, karren of skeelers. Geen asfalt, wel verschillende soorten tegels of beton. Open terrein is nodig voor balspel.
- Er zijn verschillende spelzones: voor drukke en rustige activiteiten.
- Er zijn fantasie- en schuilhoeken waar kinderen in kleine groepjes spelen. Denk aan een hut, tent, overkapping, tussen heggetjes, achter een boom, etc.
- Er zijn losse en vaste spelmaterialen. Vast is bijvoorbeeld een speeltoestel, losse spelmaterialen zijn fietsjes, doeken, stoepkrijt, ballen, skeelers.
- Alle speeltoestellen voldoen aan de eisen zoals gesteld in het Warenwetbesluit Attractie- en speeltoestellen. De speeltoestellen staan op het terrein van de Sterrenschool.
- Losse en vaste spelmaterialen zijn geschikt voor verschillende leeftijden. Daarnaast zijn de volgende zaken wenselijk:
 - Naast verharde ondergrond is er ook onverharde ondergrond (zand, gras, aarde), ingedeeld in hoeken met struiken en heggen.
 - Er is beschutting en overkapping zodat de kinderen veel buiten kunnen zijn.
 - Er is natuur die bestaat uit struiken, bomen, aarde, gras, stenen, plassen, moestuintje, zand en water. Voor oudere bso-kinderen bestaat de mogelijkheid dat zij kunnen spelen op een terrein van de Sterrenschool dat is naast gelegen buitenterrein van de bso. Hierover worden afspraken gemaakt met ouders en kind. Elke middag wordt de mogelijkheid tot buitenspelen aangeboden. Als onderdeel van vrij spel en/of als onderdeel van een activiteit.

Pedagogisch handelen bij buitenspelen

Buiten spelen verenigt vrij spel en activiteiten. Daarom verwijzen we voor de pedagogische uitgangspunten bij het buiten spelen naar die onder

Vrij spel en Activiteiten.

Op de bso van Lotus delen we het buitenterrein en de faciliteiten met de Sterrenschool. Het buitenterrein grenst aan onze opvang. De kinderen spelen altijd onder begeleiding van een pedagogisch medewerker buiten. Dagelijks gaan wij naar buiten. Kinderen vinden buiten andere spelmogelijkheden en daarmee andere uitdagingen dan binnen. Buiten zijn meer beweegmogelijkheden en bewegen is belangrijk voor een gezonde ontwikkeling. Tijdens het buitenspelen is er altijd een pedagogisch medewerker beschikbaar voor de kinderen. Zij kiest een vaste plek in de buitenruimte, maar toont ook haar interesse in de kinderen door een kijkje te nemen wat de kinderen op de verschillende plekken op het buitenterrein aan het doen zijn. De medewerker is beschikbaar voor vragen, hulp bij conflictjes en speelt mee. Tijdens het buitenspelen is er sprake van zowel vrij spel als georganiseerde activiteiten. Activiteiten die buiten worden aangeboden zijn gericht op beweging, natuur, ontdekken en alles wat buiten spelen zo aantrekkelijk maakt. Deze activiteiten kunnen zowel individueel als groep gebonden zijn.

Halen

Aan het einde van de middag worden de kinderen door hun ouders opgehaald. Dit moment markeert de overgang van de buitenschoolse opvang naar thuis. Er zijn oudere kinderen die zelfstandig naar huis mogen gaan, voordat zij naar huis gaan nemen ze bewust afscheid van de kinderen en de pedagogisch medewerker. De kinderen die opgehaald worden, sluiten de middag op de bso ook af met afscheid nemen van de kinderen en de medewerkers, en tevens vindt er een overdracht aan de ouders plaats. Het markeren van dit overgangsmoment helpt kinderen bij het maken van een soepele overgang tussen de verschillende momenten van de dag.

Randvoorwaarden bij halen

- Ouders zijn bekend met de manier waarop aan het einde van de dag wordt overgedragen (mondeling, schriftelijk, op een informatiebord).
- Er zijn afspraken over de overdracht tussen bso en ouders voor de kinderen die zelfstandig naar huis gaan.

Pedagogisch handelen bij halen

Aan het einde van de middag worden de kinderen door hun ouders opgehaald. Wanneer mogelijk wordt het kind betrokken bij de overdracht, zodat het kind zelf aan de ouder kan vertellen hoe de dag was, eventueel geholpen door beeldmateriaal. Als de pedagogisch medewerker vertelt hoe de dag was voor het kind, houdt ze daarbij rekening met diens gevoelens. Er wordt dus niet negatief over het hoofd van het kind heen met de ouder gesproken. Het kind wordt gestimuleerd bewust afscheid te nemen van de andere kinderen en de pedagogisch medewerkers. Dit geldt ook voor de kinderen die zelfstandig naar huis gaan. Wanneer de ouder(s) hun kind ophalen krijgen zij een mondelinge overdracht. Het kind wordt door de pedagogisch medewerker gestimuleerd om zelf aan de ouder te vertellen of aan te vullen wat zij gedaan hebben. Eventuele bijzonderheden worden door de pedagogisch medewerker mondeling overgedragen. De pedagogisch medewerker neemt afscheid van het kind door het kind gekozen afscheidsritueel waar de pedagogisch medewerker het kind stimuleert om afscheid te nemen van de medewerkers en de andere kinderen op de groep.

Hieronder volgen drie onderwerpen die strikt gesproken niet behoren tot de dagritmemomenten, maar waarbij pedagogisch gehandeld wordt. Te weten media-gebruik, kinderp participatie en vakantie-opvang.

Gebruik van digitale media

Kinderen groeien op in een nieuwe, fascinerende wereld. Het virtuele milieu bestaat uit tv, mobieltjes, computer, tablet, internet, gaming, etc. Dit 'virtuele milieu' is voor kinderen niet een instrument maar een leefwereld, waar ze recht hebben om zich vrijuit te ontplooien. Het gaat dan niet alleen om bescherming, maar ook om genieten en ontdekken. Vrij kun je alleen zijn als je begrensd en beschermd bent, als je begeleid wordt in de stappen die je neemt, als je voorgeschoteld krijgt wat je aankunt.

Randvoorwaarden bij het gebruik van digitale media

- De pedagogisch medewerker verdiept zich in de leefwereld van de kinderen en daarbij hoort ook wat kinderen tegenkomen in het virtuele milieu.
- Er zijn afspraken omtrent het gebruik van digitale media. Pedagogisch handelen bij het gebruik van digitale media

Tijdens tafelmomenten wordt gesproken over de spelletjes die kinderen spelen en de dingen die zij horen, zien en meemaken op het internet. Op deze manier laat de medewerker de kinderen weten dat zij belangstelling heeft voor deze zaken, waarmee zij een veilige sfeer creëert waarin kinderen zich vrij voelen om hun belevenissen te delen.

De pedagogisch medewerker bespreekt met de kinderen de mogelijkheden en de gevaren van internet.

Daarbij wordt o.a. gesproken over:

- **Respectvol gedrag**. Er wordt uitgelegd dat je elkaar op internet, net als in het echte leven, respectvol hoort te behandelen.
- **Gevolgen gedrag**. Kinderen leren dat je al snel geen controle meer hebt over wat je hebt geplaatst op internet doordat alles op het internet zo snel gedeeld kan worden. De pedagogisch medewerker legt uit hoe dit werkt, en wat de gevolgen kunnen zijn als je iets plaatst waar je later spijt van hebt.
- **Betrouwbaarheid informatie**. Niet alles dat op internet staat is waar en betrouwbaar. Kinderen wordt geleerd om hier goed over na te denken als zij iets opzoeken, om meerdere sites te raadplegen en bij twijfel om hulp te vragen.
- **Bedrog**. De pedagogisch medewerker maakt kinderen bewust van het feit dat mensen zich op internet makkelijk anders voor kunnen doen, en dat ze hier voorzichtig mee moeten zijn. Het geven van persoonlijke gegevens is daarom nooit een goed idee.
- **18+ websites**. Er wordt uitgelegd waarom we niet willen dat kinderen zoeken naar 18+ websites. Deze sites zijn op volwassenen gericht en kinderen komen hier in aanraking met dingen die zij nog niet kunnen begrijpen en in een context kunnen plaatsen. Er wordt begrip getoond voor dat deze sites spannend lijken, maar aangegeven dat deze echt niet geschikt voor kinderen zijn.

Wanneer blijkt dat er wel interesse is om over bijvoorbeeld seksualiteit te praten dan zoekt de pedagogisch medewerker in overleg met ouders een manier om dit te bespreken die bij de leeftijd van de kinderen past. Bij oudere kinderen die zelfstandig een computerspel mogen spelen, wordt regelmatig meegekeken en meegepraat over wat er gebeurt. De pedagogisch medewerker houdt daarbij ook zicht op wat het spel doet met de emoties van kinderen. Op de bso wordt het kijken en het gebruiken van digitale media zoveel mogelijk beperkt. Het kijken van een filmpje betreft uitzonderlijke situaties zoals bijvoorbeeld in de vakantieperiode (wanneer het thema het toelaat) of de periode rond sinterklaas (Sinterklaasjournaal).

Wij houden ons hierbij aan ons Mediabeleid.

De film die gekeken wordt is geschikt voor alle leeftijden en er wordt mee gekeken door de pedagogische medewerker. Het tv/dvd kijken duurt niet langer dan 30 minuten, met uitzondering van een vakantie-activiteit als er een speelfilm bekeken wordt. Er zijn afspraken over het type filmpjes dat bekeken wordt voor de verschillende leeftijden. Het sluit aan bij de belevingswereld van de kinderen, het programma behandelt gevoelsonderwerpen die belangrijk zijn voor het kind. Er komen geen geweldsscènes in voor en de personages/karakter spreken de kinderen aan. Er is voor de kinderen geen computer beschikbaar. Wanneer kinderen eigen apparatuur bij zich hebben zoals een mobiele telefoon, tablet, DS ed. wordt er per vakantiedag niet langer dan 2 keer een half uur mee gespeeld. Het heeft de voorkeur dat de eigen apparatuur thuis blijft. Wanneer kinderen hun ouders willen bellen kan dit met de telefoon van de BSO. Wel is er een tablet aanwezig. De tablet is in principe bedoeld voor de administratie van de medewerkers. Het kan wel eens voorkomen dat de tablet wordt ingezet met een educatief doel bijvoorbeeld bewegen op muziek. De medewerker zal de kinderen hierbij altijd begeleiden en ook dan houden we ons aan de afspraken vermeld in het mediabeleid.

Kinderparticipatie

Kinderparticipatie maakt de bso tot een leefgemeenschap van kinderen en pedagogisch medewerkers. Ze werken samen aan een fijne, warme, gezellige bso. Het gaat er daarbij niet in de eerste plaats om de wensen van de kinderen centraal te stellen, het gaat er veel meer om de kinderen medeverantwoordelijk te maken. Samen nadenken, rekening houden met verschillende wensen en posities, een mening formuleren en naar elkaars ideeën luisteren: kindparticipatie is een kans voor alle kinderen om zich het democratisch gedachtegoed eigen te maken en dat ook in andere situaties toe te passen. Het leidt tot functioneren in verbondenheid met anderen.

Randvoorwaarden bij kindparticipatie

- Het team heeft een visie over kindparticipatie en werkt in de geest van die visie.
- De pedagogisch medewerker heeft een participerende houding.

Pedagogisch handelen bij kindparticipatie

De pedagogisch medewerker zorgt dat de kindparticipatie afgestemd is op de leeftijd en behoefte van het kind. Voor jonge kinderen vindt kindparticipatie bijvoorbeeld plaats door doe-activiteiten (foto's, tekeningen, spelvormen) en er wordt rekening gehouden in de vorm van kindparticipatie met doeners en praters. Er wordt aangesloten bij de ervaringen van kinderen, sommige kinderen zijn gewend om thuis overal over mee te praten, anderen niet. De tijdsduur van een overleg wordt

aangepast aan wat kinderen prettig vinden. Pedagogisch medewerkers betrekken kinderen en laten kinderen meepraten over groepsregels, inrichting en spelmaterialen, activiteitenprogramma tijdens schoolweken en vakantieweken en eten en drinken. De kinderen op de bso worden door onze pedagogisch medewerkers betrokken bij het bedenken van groepsregels, de inrichting, keus in spelmaterialen, en de activiteiten in het activiteitenprogramma.

Zo vragen onze pedagogisch medewerkers bijvoorbeeld de kinderen te laten meedenken over het activiteitenaanbod tijdens vakanties. Kinderen krijgen meerdere keren per jaar de mogelijkheid om hun ideeën op een groot vel papier te noteren. Deze ideeën worden meegenomen in het uitvoeren van de praktijk. Daarnaast vragen we kinderen mee te denken over de inrichting van de bso ruimtes en de verschillende speelleerplekken. Alle kinderen worden er zoveel mogelijk bij betrokken. Wanneer kinderen het ergens niet mee eens zijn op de bso gaan we in gesprek; wat gaat er niet goed en hoe kunnen we het anders aanpakken of verbeteren? Hierin mogen de kinderen hun stem laten horen.

Middagritme 40 weken tijdens de schoolweken

14:00 – 14:15 Ophalen van de kinderen op de Sterrenschool. Dit is intern met een vast verzamelpunt in de hal Sterrenschool. Samen lopen naar BSO Lotus.

14:15- 14:45 Samen drinken en een versnapering aan tafel. Kinderen hun verhaal vertellen over de schoolgebeurtenissen. Keuze maken in de aangeboden activiteiten. Groep opsplitsen als er 2 pm-ers aanwezig zijn

14:45 – 16:45 Activiteit(en) zoals knutselen/ koken-bakken/ spelletjes binnen-buiten enz

16:45 - 17:15 Samen drinken en een versnapering aan tafel.

17:15- 17:30 Samen opruimen van de groep – eerste kinderen worden opgehaald

17:30 – 18:00 Afsluiten van de middag – voorbereiden de volgende dag voor de pm-er

Opvang tijdens vakantie

Tijdens de schoolvakanties komen de kinderen hele dagen naar de bso.

Het dagritme is dan ook anders dan op de middagen tijdens de schoolweken. Hieronder geven we een aanvulling op de momenten voor de schoolweken die hierboven zijn omschreven.

Binnenkomst en halen .Tijdens de vakantie worden de kinderen gebracht en gehaald door de ouders. Bij het brengen zorgt de pedagogisch medewerker voor veiligheid en geborgenheid door voor elk kind en elke ouder aandacht te hebben, elk kind en ouder krijgt het gevoel gezien te zijn. Ouders zijn geïnformeerd over de praktische afspraken bij het binnenkomen (wel of niet schoenen uit, waar leg je de spullen van het kind), en zijn bekend met de manier waarop wordt overgedragen (mondeling, schriftelijk, op een informatiebord). Er zijn afspraken over de onderlinge overdracht tussen medewerkers.

Tafelmoment

Tijdens de vakantie wordt er ook geluncht met de kinderen. Aanvullend op het tafelmoment tijdens de schoolweken, hanteren wij de volgende (pedagogische) uitgangspunten tijdens eetmomenten:

- Het handelen van de pedagogisch medewerker is gericht op het kind en ontspannen laten verlopen van de maaltijden. Dit betekent dat gezelligheid voorop staat en meer aandacht krijgt dan het volgen van regels of afspraken. Macht en dwang worden nooit gebruikt in relatie tot voeding.
- Tijdens eetmomenten hanteren wij het principe van 'pedagogisch mee-eten': de pedagogisch medewerker eet hetzelfde en evenveel als de kinderen en geeft zo het goede voorbeeld. Tijdens hun lunchpauze eten medewerkers hun eigen lunch.
- De pedagogisch medewerkers zit met de kinderen aan tafel, voert gesprekken met kinderen en stimuleert kinderen om op elkaar te reageren. Op deze manier worden de maaltijden situaties waarin kinderen als vanzelf sociale vaardigheden oefenen. De pedagogisch medewerker geeft hierin het goede voorbeeld.
- Natuurlijk kan het niet altijd alleen maar gezellig zijn aan tafel. Kinderen hebben ook wel eens last van elkaar of storen elkaar. De pedagogisch medewerker benoemt dan de gevoelens van kinderen en helpt hen om de ander iets te vragen.
- Kinderen krijgen de gelegenheid om te helpen met tafel dekken. Kinderen worden gestimuleerd om zoveel mogelijk zelf te kiezen (zoals beleg) en te doen (zoals brood pakken, smeren en inschenken) en krijgen complimentjes voor hun pogingen.
- Maaltijden variëren in lengte afhankelijk van de behoefte van kinderen. Kinderen die het moeilijk vinden om lang stil te zitten mogen alvast van tafel als zij klaar zijn.

Spelen en leren

Gedurende de hele dag is er een afwisseling in vrij spel, activiteiten, binnen en buiten spelen. Samen met de kinderen is er een vakantieprogramma gemaakt waarbij dezelfde randvoorwaarden en hetzelfde pedagogisch handelen geldt als tijdens de schoolweken.

Kwaliteitsborging Het borgen van kwaliteit

Op onze bso wordt dagelijks gestreefd naar het leveren van een zo groot mogelijke kwaliteit. Binnen Liemers Lotus is een kwaliteitsmanager werkzaam die ondersteuning biedt b.v. de kwaliteit op het gebied van pedagogiek, veiligheid en gezondheid.

Op verschillende manieren is aandacht voor kwaliteit:

Inspectie Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen. De GGD inspecteert in opdracht van de gemeente jaarlijks alle locaties of er kwalitatief goede kinderopvang wordt geleverd. Hierbij wordt gekeken of er voldaan wordt aan de kwaliteitseisen op het gebied van ouderinspraak, personeel, veiligheid en gezondheid, accommodatie en inrichting, groeps grootte en beroepskracht-kind-ratio, pedagogisch beleid en pedagogische praktijk en klachten. De locatiemanager stuurt de oudercommissie het definitieve inspectierapport, voor ouders is het rapport inzichtelijk middels de website van de locatie.

Deskundigheidsbevordering

Elk jaar wordt er een opleidingsplan opgesteld voor locatiemanager en pedagogisch medewerkers. Op een jaarprogramma staat er trainingen vermeld en deelname is verplicht. Op de groepsapp worden medewerkers op de hoogte gehouden voor achtergrondinformatie rondom ontwikkeling van kinderen, protocollen en werkwijzen. De locatiemanager draagt zorg voor de deskundigheidsbevordering van de pedagogisch medewerkers. Dit gebeurt middels diverse overlegvormen, waarin pedagogische onderwerpen en protocollen jaarlijks terugkeren. Aandacht voor pedagogische kwaliteit. Jaarlijks wordt er plan gemaakt waarin o.a. aangegeven wordt welk pedagogische aandachtspunten aan bod komen. Deze worden uitgewerkt, geëvalueerd en bijgesteld waardoor er cyclisch gewerkt wordt aan het verbeteren van de pedagogische kwaliteit.

Pedagogisch beleidsmedewerker/coach

Vanaf januari 2019 kent de kinderopvang deze nieuwe functie die twee belangrijke taken kent:

1. Ontwikkeling en invoering pedagogische beleid
2. Coachen van pedagogisch medewerkers

Wij hebben ervoor gekozen deze taken te splitsen. Ontwikkeling en invoering van pedagogisch beleid ligt bij de kwaliteitsmanager. De coaching van de pedagogisch medewerkers gebeurt door de pedagogisch beleidsmedewerker/coach. Deze coacht op de locatie de pedagogisch medewerkers op pedagogisch handelen en het bereiken van pedagogische doelen. Onder medewerkers verstaan we de vaste pedagogisch medewerkers en andere medewerkers die werken met kinderen.

Door samen te observeren en te reflecteren op de dagelijkse praktijk van de interactie met kinderen, krijgt elke medewerker de kans om zich te ontwikkelen op zijn/haar eigen unieke wijze en draagt zo bij aan het verbeteren van de kwaliteit van het pedagogisch handelen.

Daarnaast levert de pedagogisch beleidsmedewerker/coach input aan de kwaliteitsmanagers m.b.t. het gevoerde beleid.

Verderop in dit beleid, onder het kopje 'Personeel', beschrijven wij de opleidingseis, de berekening en de verdeling van de uren en hoe dit inzichtelijk wordt gemaakt.

Protocollen

Naast dit pedagogisch beleid zijn er protocollen, handreikingen of richtlijnen opgesteld om de veiligheid en gezondheid van de kinderen op de Lotus te waarborgen. Hieronder worden de belangrijkste genoemd

Voeding en beweging

Wij volgen de richtlijnen van het voedingscentrum bij de maaltijden en tussendoortjes. De afspraken rondom voeding zijn vastgelegd in de richtlijnen voeding en beweging. Hierdoor kunnen medewerkers de juiste voedselkeuze maken en voldoende bewegingsactiviteiten aanbieden aan kinderen die de opvang bezoeken. Voor traktaties en feesten is een handreiking opgesteld..

Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

Binnen onze kinderopvang wordt gewerkt met de 'Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling' die is ontwikkeld voor de kinderopvangbranche. Deze meldcode voldoet aan de door convenantpartijen opgestelde criteria. De meldcode is inzichtelijk via de website van de locatie.

Zorgkinderen

Het kan zijn dat bij de aanmelding of bij het intakegesprek met ouders naar voren komt dat er extra begeleiding voor het kind nodig is. Er wordt voor de plaatsing zorgvuldig gekeken naar de mogelijkheden op de locatie. We gaan met de ouders en eventuele andere (externe) betrokkenen in overleg om te kijken of de opvang op de locatie past binnen onze mogelijkheden en aansluit bij wat het kind nodig heeft. We streven er naar om voor elk kind een opvangklimaat te creëren waarbinnen het zich optimaal kan ontwikkelen. Om ervoor te zorgen dat we continu aansluiten bij de behoefte van het kind stellen we een plan van aanpak op waarin we de opvang evalueren zodat we tijdig afspraken kunnen bijstellen. Wij werken samen met lokale opvoedinstanties en/of zorginstanties die we in samenspraak met ouders kunnen inschakelen om met ons mee te kijken. Tijdens de opvangperiode kunnen er zorgen ontstaan over het gedrag of de ontwikkeling van een kind. Deze zorgen worden door de pedagogisch medewerkers met ouders besproken zodat er samen gekeken kan worden wat nodig is voor het kind. Daarnaast bespreekt de pedagogisch medewerker de zorg rondom een kind altijd met de locatiemanager, dit kan bijvoorbeeld tijdens een groepsoverleg of een individueel overleg. Dit gebeurt meestal a.d.h.v. een ingevuld observatieformulier, ingevuld door de pedagogisch medewerker. Daarnaast kan de kwaliteitsmanager geraadpleegd worden voor het beantwoorden van vragen en ondersteuning bij observaties. In verschillende gemeentes zijn er samenwerkingsverbanden tussen kinderopvangorganisaties en organisaties voor jeugd- en opvoedhulp. Binnen deze initiatieven worden pedagogisch medewerkers ondersteund in de begeleiding van een kind. Daarbij is het van belang om de zorg met elkaar af te stemmen. Zo ontstaat voor het kind de juiste balans en kan het vaak gebruik (blijven) maken van de reguliere opvang. Op de sociale kaart van de locatie staan alle externe instanties vermeld met wie wij kunnen samenwerken als wij vragen hebben over kinderen. We kunnen ouders naar deze instanties verwijzen zodat zij daar hun vragen kunnen stellen en via deze instanties de nodige zorg kunnen ontvangen.

We hebben een protocol signaleren zorgkinderen dat de pedagogisch medewerker helpt bij het proces rondom de zorg voor een kind.

Veiligheids- en gezondheidsbeleid

Het doel van dit beleid is de veiligheid en gezondheid van de kinderen zo veel mogelijk te waarborgen. Het uitgangspunt voor het veiligheids- en gezondheidsbeleid is dat we de kinderen beschermen tegen grote risico's en leren omgaan met kleine risico's. Dit vereist dat we inzicht hebben in mogelijke risico's én dat er een goed veiligheids- en gezondheidsbeleid wordt gevoerd op de locatie. De risicoinventarisatie (RIE) is aanwezig op locatie. De locatiemanager neemt elk jaar een risico inventarisatie af op het gebied van veiligheid en gezondheid. Op basis hiervan wordt gekeken welke aandachtspunten er zijn op de Lotus. Er wordt door de locatiemanager een plan van aanpak gemaakt. Vanuit deze inventarisaties worden er werkafspraken opgesteld voor de locatie. Uitstapjes Dit protocol bevat een standaardwerkwijze om de risico's rondom veiligheid van kinderen bij incidentele uitstapjes te beperken.

Toediening geneesmiddelen

Hier wordt de werkwijze bij zieke kinderen en medische handelingen op het kinderdagverblijf beschreven. Dit protocol volgt de richtlijnen van de wet BIG.

Omgaan met pestgedrag.

Dit protocol geeft richtlijnen voor het voorkomen van- en het omgaan met pestgedrag op de bso binnen onze organisatie.

Samenwerking met ouders.

De samenwerking met ouders is gezien het belang voor de emotionele veiligheid en het welbevinden van het kind erg belangrijk. Goed contact en regelmatig overleg tussen ouders en kinderopvang is dus onontbeerlijk.

Oudercommissie

De dagopvang en BSO beschikt over een oudercommissie. Deze overlegt een aantal keer per jaar met de locatiemanager over het interne beleid op de Lotus. Het gaat daarbij om zaken als de uitvoering van het pedagogisch beleidsplan, voedingsaangelegenheden en de Risico-Inventarisatie Veiligheid en Gezondheid (RI), prijsbepaling . De oudercommissie heeft op deze zaken adviesrecht. Daarnaast is de oudercommissie soms betrokken bij het organiseren van ouderavonden en feesten.

De oudercommissie bestaat uit 3 enthousiaste ouders van zowel het kinderdagverblijf als van de buitenschoolse opvang. De vergaderingen vinden 4 x per jaar plaats. De locatiemanager zet gestelde vragen door naar de voorzitter van de OC. Op het informatiebord in de hal zijn de namen en contactgegevens van de OC leden te vinden. Notulen zijn te vinden op kantoor.

Klachtenprocedure

Een goede en zorgvuldige klachtenprocedure is in ieders belang. Wij hebben daarom een interne en externe klachtenprocedure voor ouders opgesteld dat opgevraagd kan worden bij de locatiemanager. Hoewel een klacht altijd direct ingediend kan worden via het formulier op de website, raden wij ouders in het algemeen aan om situaties, waarover zij niet tevreden zijn, te bespreken op de plaats waar de klacht zich afspeelt en/of met de persoon om wie het gaat. Dat kan een pedagogisch medewerker, een locatiemanager of de directrice. Een rustig gesprek kan vaak al veel oplossen. Zijn ouders na deze eerste stap niet tevreden, dan kunnen zij alsnog een klacht indienen. Klachten kunnen ook altijd direct worden voorgelegd aan de geschillencommissie. Wij zijn aangesloten bij de Geschillencommissie Kinderopvang.

Klanttevredenheidsonderzoek

Om onze dienstverlening voortdurend te kunnen toetsen en te verbeteren houden wij met enige regelmaat een klanttevredenheidsonderzoek. Daarnaast wordt ouders op verschillende momenten gedurende de opvang van een kind gevraagd om hun bevindingen, meestal vanuit de bso waar het kind geplaatst is. Elk april wordt er een enquête gehouden onder ouders naar de tevredenheid.

Vertrouwenspersoon

Voor ouders die advies willen inwinnen alvorens een klacht neer te willen leggen of wanneer niet duidelijk is bij wie de klacht neergelegd moet worden, is een vertrouwenspersoon aangesteld. Dit is binnen Liemers Lotus de hoofd van de oudercommissie. Bij deze persoon kan een onafhankelijk advies kan worden gegeven. De contactgegevens van de vertrouwenspersoon zijn te vinden in de informatiemap. Voor meer informatie rondom al deze zaken kunnen ouders bij de locatiemanager van de locatie terecht.

Personeel

Vaste pedagogisch medewerkers

Elke groep beschikt over vaste en vertrouwde pedagogisch medewerkers. Bij afwezigheid door vakantie en/of ziekte worden zij zoveel mogelijk vervangen door collega's.

Ook in de vakantieperiode is minimaal 1 vaste pedagogisch medewerker aanwezig op de groep. Alle medewerkers beschikken over een erkend diploma voor het werken in de kinderopvang en een verklaring omtrent gedrag. Ouders worden via de nieuwsbrief geïnformeerd over wijzigingen m.b.t. personeel.

Opleidingseisen.

De kwalificatie-eisen voor pedagogisch medewerker kinderopvang en buitenschoolse opvang liggen vast in de cao-kinderopvang. De opleidingen die daarin voor de kinderopvang (0 tot 4 jaar) worden genoemd zijn automatisch ook toereikend om op de buitenschoolse (4 en met 12 jaar) te werken. Daarnaast worden er in de cao opleidingen genoemd die specifiek geschikt zijn om te werken op een bso. Voor deze opleidingen geldt dat deze ontoereikend zijn om in de kinderdagopvang te werken. Beroepskrachten in opleiding, stagiairs en vrijwilligers Binnen Lotus werken wij met een beleid waarin beschreven wordt hoe wij omgaan met de verantwoordelijkheden en taken van

beroepskrachten-in-opleiding en stagiairs, conform de richtlijnen in de CAO. Dit hangt af van de opleiding die ze volgen (PW 3 en 4), het jaar van de opleiding en de stage-ervaring die ze al hebben opgedaan.

Er is een opbouw in de soort taken en de verantwoordelijkheden, behorend bij het beroep van pedagogisch medewerker: de verzorging en ontwikkeling van het kind en de groep. Uitgangspunt hierbij is dat de beroepskrachten-in-opleiding en stagiairs eerst meekijken bij de taken en verantwoordelijkheden, dit daarna onder begeleiding uitvoeren voordat ze deze taken en verantwoordelijkheden zelfstandig oppakken. De taken worden uitgevoerd onder begeleiding en verantwoording van een gediplomeerd pedagogisch medewerker middels het geven van feedback tijdens het uitoefenen van de Pedagogisch beleid bso. Tijdens begeleidingsgesprekken wordt het leerproces geëvalueerd en afspraken gemaakt over de taken en verantwoordelijkheden voor de komende periode. Hierbij kan gebruik gemaakt worden van het 'waarderingsformulier' uit het BPV-beleid. Dit formulier is gebaseerd op de kerntaken uit het kwalificatiedossier (opleiding pedagogisch medewerker kinderopvang) Uiteraard is er daarnaast ruimte voor de opdrachten vanuit de opleiding. De stagebegeleider is een ervaren beroepskracht die hiervoor een interne training heeft gevolgd. Eerste en tweedejaars beroepskrachten-in-opleiding en stagiairs worden ingezet op een vaste groep. Dit in verband met hun ontwikkelingsfase. Derde en vierdejaars beroepskrachten-in-opleiding en stagiairs kunnen op meerdere groepen binnen dezelfde locatie worden ingezet. Het inzetten van een derdejaars beroepskrachten-in-opleiding en stagiair op meerdere groepen is ter beoordeling aan de locatiemanager. Op onze locatie werken we niet met vrijwilligers die formatief worden ingezet. Wel werken we in beperkte mate met vrijwilligers als extra ondersteuning.

De locatiemanager stelt de formatieve inzetbaarheid van de BOL-er vast op basis van informatie van de opleiding en van de werkbegeleider en legt deze schriftelijk vast. Er dienen wel positieve evaluaties (tussen werkbegeleider en BOL-er) aanwezig te zijn waarin de BOL-er een opbouwende voortgang laat zien. Daarnaast kan het waarderingsformulier als meetinstrument worden gebruikt. Als de BOL-er invalt op een groep, mag zij niet alleen op de groep staan (met uitzondering van pauze tijden). Tijdens de opleidingsperiode heeft de BOL-er onderstaande verantwoordelijkheden en afhankelijk van het leerjaar voert hij onderstaande taken uit.

- Contact maken met kinderen
- Een observatie van de wensen en behoeften van een kind uitvoeren
- Bespreekt de wensen en behoeften van een kind met een collega • Met een collega de keuze van een activiteit bespreken
- Een activiteit voorbereiden samen met een collega
- Ondersteunt bij een activiteit
- Materialen schoonmaken en veilig opbergen
- Kijkt mee met de huishoudelijke taken en werkzaamheden
- Met een collega de keuze van een materiaal voor een kind (groep kinderen) bespreken

- Stemt de dagindeling af met een collega
- Toont eigen initiatief binnen het dagritme
- Neemt deel aan een werkoverleg
- Kiest een verhaal uit om voor te lezen
- Leest een verhaal voor aan een kleine groep
- Ondersteunt bij de tafelmomenten
- Verschoont kinderen
- Begeleidt kinderen naar het toilet
- Zorgt voor een goede hygiëne gedurende de gehele dag
- Kijkt en luistert naar collega's
- Stelt zichzelf voor aan ouders en geef info over zijn rol op locatie en over de opleiding

Op het moment dat de locatiemanager en de begeleidende pedagogisch medewerker vanuit Lotus én de begeleider vanuit de opleiding ervan overtuigd zijn dat de vaardigheden die hierbij noodzakelijk zijn voldoende beheerst worden (afgestemd op de uitgevoerde opdrachten, gespreksverslagen en waarderingslijst,) mag een BOL-er deze taken zelfstandig uitvoeren. Uiteraard blijft er altijd een pedagogisch medewerker in de buurt.

Pedagogisch beleidsmedewerker/coach

Eerder noemden we deze nieuwe functie al onder het kopje 'het borgen van kwaliteit'. De opleidingseis voor de pedagogische beleidsmedewerker/coach is minimaal mbo-4 aangevuld met een specifieke opleiding gericht op pedagogiek en/of beleid. Specifieker is dit vastgelegd in de CAO Kinderopvang, ook de functiebeschrijvingen zijn daarin vastgelegd. Zie: <https://www.fcb.nl/cao-akkoord-2018-2019> Het aantal uren voor geheel Lotus bepalen wij jaarlijks op 1 januari aan de hand van de rekenregel (50 uur x het aantal kindercentra voor beleidsontwikkeling) + (10 uur x aantal fte pedagogisch medewerkers voor coaching).

Ondersteuning op de locatie

De locatiemanager wordt ondersteund door de directeur, waarmee regelmatig overleg plaatsvindt. Regelmatig is minimaal 1 keer per 2 weken.

Tijdens de stage heeft de stagiair onderstaande verantwoordelijkheden en afhankelijk van het leerjaar en bekwaamheid voert hij onderstaande taken uit.

- Contact maken met kinderen
- Een observatie van de wensen en behoeften van een kind uitvoeren
- Bespreekt de wensen en behoeften van een kind met een collega

- Met een collega de keuze van een activiteit bespreken
- Een activiteit voorbereiden samen met een collega
- Ondersteunt bij een activiteit
- Materialen schoonmaken en veilig opbergen
- Kijkt mee met de huishoudelijke taken en werkzaamheden
- Met een collega de keuze van een materiaal voor een kind (groep kinderen) bespreken
- Stemt de dagindeling af met een collega
- Toont eigen initiatief binnen het dagritme
- Neemt deel aan een werkoverleg
- Kiest een verhaal uit om voor te lezen
- Leest een verhaal voor aan een kleine groep
- Ondersteunt bij de tafelmomenten
- Verschoont kinderen
- Begeleidt kinderen naar het toilet
- Zorgt voor een goede hygiëne gedurende de gehele dag
- Kijkt en luistert naar collega's
- Stelt zichzelf voor aan ouders en geef info over zijn rol op locatie en over de opleiding

Leidinggevenden

Binnen onze organisatie kennen we twee leidinggevende functies die elk op hun eigen niveau verantwoordelijk zijn voor deze locatie:

- De locatiemanager heeft de dagelijkse leiding over de dagopvang en bso. De locatiemanager is het eerste aanspreekpunt. De locatiemanager functioneert onder verantwoordelijkheid van een directeur. De gegevens van de locatiemanager en zijn/haar bereikbaarheid hangen voor ouders inzichtelijk op de locatie.
- De directeur is verantwoordelijk en stuurt de desbetreffende locatiemanager aan.

Nawoord

In dit pedagogisch beleid hebben wij omschreven wat onze visie is op buitenschoolse opvang en hoe deze is uitgewerkt in pedagogische doelen. Vervolgens hebben we aangegeven hoe wij die doelen willen bereiken, waarbij de pedagogisch medewerkers een essentiële rol vervullen. Wij hechten veel waarde aan het contact en de samenwerking met ouders. Wij beiden houden ons immers bezig met de opvoeding en verzorging van het kind. Dit leidt tot een gedeelde verantwoordelijkheid voor de ontwikkeling, het welbevinden en de betrokkenheid van het kind. Het pedagogisch beleid wordt elk jaar geëvalueerd. Ontwikkelingen in de maatschappij, nieuwe inzichten of signalen vanuit de kindercentra kunnen aanleiding zijn dit beleid te wijzigen. Het beleid wordt vastgesteld door de directie van Lotus ; oudercommissies hebben adviesrecht over aanpassingen in dit beleid.